МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА

Факультет фінансів

Кафедра фінансів імені Віктора Федосова

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА	«Фінанси»
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	07 «Управління та адміністрування»
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Форма навчання: очна (денна)

КВАЛІФІКАЦІЙНА БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

на тему «***Інвестиційна діяльність міжнародних фінансових організацій в Україні»***

здобувача ***Звольської Ірини Андріївни*** _____
(підпис)

Науковий керівник: к. е. н., доцент Котіна Ганна Михайлівна
_____
(підпис)

Робота допущена до захисту перед екзаменаційною комісією з атестації здобувачів вищої освіти (ЕК)

Завідувач кафедри: д. е. н., професор Буряченко А.Є.
_____
(підпис)

Київ 2024

ЗМІСТ

ВСТУП…… 3

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНЕ ПІДГРУНТЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНІСТЬ МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ…… 7

1.1 Сутність, зміст та специфіку інвестиційної діяльності МФО……. 7

1.2 Нормативно-правове забезпечення співпраці України з МФО в програмах інвестиційної підтримки……. 12

РОЗДІЛ 2. ВІТЧИЗНЯНА ПРАКТИКА СПІВПРАЦІ З МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЄКТАХ…… 18

2.1 Особливості організації та сучасний стан відносин України з МФО у інвестиційних проєктах…….. 18

2.2 Інвестиційні проєкти МФО в різних галузях економіки України та їх ефективність…… 28

2.3 Роль МФО в забезпеченні відновлення економіки та сталого розвитку української держави……. 35

РОЗДІЛ 3. ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ВЗАЄМОВІДНОСИН УКРАЇНИ З МІЖНАРОДНИМИ ФІНАНСОВИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ…… 40

3.1 Досвід співпраці з МФО в інвестиційних проєктах інших країн світу…. 40

3.2 Проблеми та напрями співробітництва України з МФО в програмах інвестиційної підтримки…… 46

ВИСНОВКИ…… 57

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ…… 60

ДОДАТКИ…… 66

ВСТУП

Актуальність дослідження. Інвестиції - це довгострокові вкладення капіталу в різні галузі економіки, включаючи інфраструктуру, соціальні програми, захист навколишнього середовища, йдеться про довгострокові інвестиції в країні та за кордоном. Інвестиції відіграють важливу ролі на макро- та мікрорівнях. Це важливий чинник майбутнього не лише країни загалом, а й окремих людей та організацій і є рушійною силою. економічного розвитку.

Реальні інвестиції в останні роки зменшуються, така ситуація негативно вплинула на прискорення науково-технічного прогресу та розвиток народногосподарського комплексу в цілому. Криза внутрішніх інвестицій виявилась глибшою, ніж загальноекономічна криза, хоча вони тісно пов'язані і доповнюють один одного.

Сьогодні, в умовах глобалізації та економічної інтеграції, інвестиційна діяльність набуває все більшої активності. Інвестиційна діяльність стає потужним двигуном економічного розвитку та засобом залучення капіталу. Цей процес особливо важливий для країн, прагнути подолати економічні проблеми, побудувати конкурентоспроможну економіку та залучити іноземний капітал для стимулювання власного розвитку. У процесі економічного розвитку розвинених країн, інноваційні інвестиції займають важливе місце. Це інвестиції в нематеріальні активи, які гарантують застосування науково-технічних розробок у виробництві та соціальній сфері. Іншими словами, це інвестиції в інновації, які призводять до кількісних та якісних покращень.

У цьому контексті Україна є особливо цікавою країною, розташована на перехресті Сходу і Заходу, де проводяться позитивні реформи, спрямовані на створити сприятливе інвестиційне середовище. Україна має всі необхідні умови для здійснення міжнародної інвестиційної діяльності. Особливу роль в економіці України відіграють іноземні інвестиції, під якими слід розуміти вкладення іноземного капіталу в об’єкти підприємницької діяльності, такі як об’єкти

цивільних прав, що належать іноземним інвесторам, якщо об’єкти цього цивільного права не можуть бути скасовані чи обмежені. що обертаються в Україні згідно з державним законодавством, у тому числі інвестування грошей, цінних паперів (в іноземній валюті, валюті України), інших активів, майнових прав з грошовою оцінкою, виключних прав на результати інтелектуальної діяльності, розвідки, а також послуг та інформації.

Проте, незважаючи на потенціал, поточний стан інвестиційного сектору в Україні потребує дослідження та аналізу. Це допоможе виявити проблеми, з якими стикаються інвестори, а також визначити фактори, що впливають на рішення інвестувати в Україну. При оцінці ефективності інвестицій велике значення надається питанням, пов'язаним з інфляцією, ризиками та невизначеністю, їх кількісним визначенням та врахуванням організаційно-економічних механізмів їх запобігання та мінімізації. Тема інвестиційної діяльності міжнародних фінансових інституцій в Україні актуальна на сьогодні та потребує постійного вивчення.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Українські науковці та дослідники багато часу приділяють дослідженню сутності інвестування та інвестиційної діяльності, а також питань, що ускладнюють міжнародну інвестиційну діяльність. Серед цих учених можна назвати А. Дука, О. Ковтун, Т. Затонацку, Р. Квасьнітську, В. Федоренко, Л. Борщ та А. Пересаду, та інші, які створили велику кількість теоретичних праць у цій сфері. За їх словами, важливим підтвердженням їхніх теоретичних пошуків є дослідження сучасного стану міжнародної інвестиційної діяльності в Україні.

Мета кваліфікаційної бакалаврської роботи – поглиблення теоретичних основ та обґрунтування практичних рекомендацій щодо ефективності інвестиційної діяльності МФО в Україні на основі оцінки проблем і перспектив їх співпраці, враховуючи позитивний досвід інших країн.

Для досягнення вказаної мети в бакалаврській кваліфікаційній роботі необхідно виконати такі завдання:

У розділі І поглибити дослідження теоретико-методичні основи інвестиційної діяльності міжнародних фінансових організацій в Україні, зокрема:

- розглянути сутність, зміст та специфіку діяльності МФО, з якими співпрацює Україна;
- визначити роль фінансової та технічної допомоги МФО в посиленні інвестиційної складової фінансового забезпечення економіки України;
- охарактеризувати та проаналізувати нормативно-правове й організаційно-інформаційне забезпечення процесу взаємодії України з МФО.

У розділі II проаналізувати вітчизняну практику співробітництва України з МФО, зокрема:

- дослідити особливості організації та сучасний стан відносин України з МФО у інвестиційних проєктах;
- охарактеризувати етапи співробітництва з МФО та програми інвестиційної підтримки економіки України;
- проаналізувати механізм інвестування проєктів МФО в різних галузях економіки;
- обґрунтувати доцільність та ефективність існуючих програм;
- виявити основні тенденції та запропонувати шляхи оптимізації існуючих взаємин.

У розділі III визначити та обґрунтувати проблеми та перспективи розвитку співробітництва України з МФО, зокрема:

- проаналізувати досвід співпраці з МФО в інвестиційних проєктах інших країн світу та обґрунтувати доцільність і можливості його використання в Україні;
- виявити та оцінити проблеми та запропонувати шляхи розвитку співпраці України з МФО в програмах інвестиційної підтримки.

Об'єкт дослідження – взаємовідносини України з міжнародними фінансовими організаціями.

Предмет дослідження – теоретичні та прагматичні аспекти співробітництва України з МФО у програмах інвестиційного розвитку.

Методами дослідження є порівняння ефективності інвестиційної діяльності МФО в Україні, аналіз співробітництва України з МФО у програмах

інвестиційного розвитку, синтез (об’єднання результатів аналізу для виявлення проблем та перспектив розвитку співробітництва України з МФО у програмах інвестиційного розвитку), узагальнення досвіду Польщі та України щодо ефективності інвестиційної діяльності МФО, а також графічний та табличний методи.

Теоретична, методична та практична значущість отриманих результатів. Дане дослідження сприятиме розвитку наукових знань у інвестиційної діяльності МФО в Україні, а також розробці методичних підходів та практичних рекомендацій співробітництва України з МФО у програмах інвестиційного розвитку. Ці результати можуть бути використані як підґрунтя для подальших наукових досліджень у цій сфері, а також впроваджені у практичну діяльність державних установ та бізнес структур в процесі розробки політики та реалізації інвестиційної діяльності МФО в Україні з метою фінансової відбудови вітчизняної економіки.

Інформаційна база дослідження включає в себе нормативно-правове (закони, постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України, накази Міністерства фінансів України), офіційна звітна інформація Міністерства фінансів України, Державної аудиторської служби України, Міністерства економіки України, звіти та дослідження міжнародних інституцій та організацій, в тому числі МВФ, групи Світового банку, ЄБРР, наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНЕ ПІДГРУНТЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНІСТЬ МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

1.1 Сутність, зміст та специфіку інвестиційної діяльності МФО

Міжнародні фінансові організації (МФО) відіграють важливу роль у сучасній світовій економіці. Їхня діяльність робить значний внесок у зміцнення зв'язків між світовою економікою та участь країн у міжнародних валютно-кредитних відносинах МФО є важливим елементом міжнародної фінансової системи. Вони володіють великими обсягами капіталу і справлять значний вплив до економічного розвитку багатьох країн і регіонів світу. В умовах зростання взаємозалежності більшість країн зацікавлені у співпраці з міжнародними економічними та валютними організаціями.

Міжнародні фінансові інституції об'єднані спільною метою: розвивати співпрацю та забезпечувати цілісність і стабільність у складній і суперечливій глобальній економіці. Особливе місце серед них займають організації системи ООН: Міжнародний валютний фонд (МВФ) і Групи Світового банку - Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР) і три його філії - Міжнародна асоціація розвитку (МАР).), Міжнародна фінансова корпорація (IFC) і Багатостороннє агентство з інвестицій і гарантій (BIGA), а також інші НУО, Паризький і Лондонський клуби. [1, с.12].

Структура міжнародних валютно-фінансових відносин містить у собі низку міжнародних організацій, які можна розділити на групу. Одним із міжнародних фінансових інститутів має широкі повноваження та ресурси і регулює міжнародні валютно-фінансові відносини. Інший є форумом для міжурядових консультацій, досягнення консенсусу та вироблення рекомендацій щодо грошово-кредитної та бюджетної політики. Третя група надає інформацію, статистику та дослідницькі

публікації з поточних валютно-фінансових питань. Деякі виконують усі перелічені вище функції.

Міжнародні організації – це об’єднання держав, установ та окремих осіб, які спільно реалізують певні програми та цілі відповідно до певних правил і процедур і діяльність яких перетинає національні кордони.

Формування міжнародних організацій є об’єктивним наслідком розвитку світової спільноти. До чинників, які призвели до появи міжнародних організацій, належать міжнародний поділ праці, міжнародна економічна інтеграція, політичні відносини між державами та глобалізація міжнародних відносин [1, с.31].

Міждержавні валютно-кредитні інститути відіграють важливу роль у системі інституційних структур регулювання світової економіки та світогосподарських зв’язків. Основні міжнародні валютно-фінансові установи об'єдналися під назвою "Бреттон-Вудський інститут" - це Міжнародний валютний інститут. і Світовий банк, що являють собою міжурядові валютно фінансові інститути і відіграють найважливішу роль у сучасній інституційній структурі міжнародних валютно-фінансових відносин. У 1944 році відбулася Міжнародна валютно-фінансова конференція, на якій було ухвалено рішення про створення цих двох інститутів, міжнародна валютна система почала функціонувати на основі офіційних угод.

Розподіл обов’язків між ними передбачав, що МВФ має бути інститутом співробітництва та виконувати регулятивні, консультативні та фінансові функції у валютній і фіскальних сферах, а Світовий банк має бути насамперед інститутом розвитку [2].

Міжнародний валютний фонд — міжнародна валютно-кредитна організація, метою якої є сприяння розвитку міжнародної торгівлі та валютного співробітництва. До його завдань входить встановлення і контроль за дотриманням правил валютного регулювання, вдосконалення багатосторонньої системи розрахунків і надання валютних коштів країнам учасникам для збалансування платіжного балансу.

Світовий банк є багатосторонньою установою, що складається з п'яти тісно пов'язаних установ у системі Організації Об'єднаних Націй, спільною метою яких є надання фінансової допомоги країнам, що розвиваються, і країнам, що розвиваються, з перехідною економікою за рахунок розвинених країн. До Групи Світового банку входять: Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР), Міжнародна асоціація розвитку (IDA), Міжнародна фінансова корпорація (IFC), Багатостороннє агентство з гарантій інвестицій (MIGA) та Міжнародний центр вирішення інвестиційних суперечок (ICRIS). Історично провідною кредитною установою Групи Світового банку був МБРР – міжурядовий інвестиційний інститут, створений для підтримки економічного розвитку країн-членів шляхом надання позик, довгострокових кредитів і гарантій для приватних інвестицій. [1, с.22].

Регіональні банки розвитку впливають на систему міжнародних фінансових і валютних відносин, а також на міжнародну торгівлю, головним чином надаючи довгострокові кредити для фінансування інвестиційної діяльності приватних осіб і міжнародних проектів.

Банк міжнародних розрахунків (БМР), відіграє важливу роль у регулюванні міжнародних платежів і розробленні правил банківського нагляду, а питаннями міжнародних боргів займаються спеціальні міжнародні організації: Паризький клуб кредиторів і Лондонський клуб кредиторів.

Експерти місії МВФ і Світового банку постійно взаємодіють з країнами-членами на найвищому рівні. Про це свідчать спільні зустрічі президентів МВФ і МБРР, які проводяться щороку з моменту заснування цих організацій. Крім того, Світовий банк координує свою діяльність з фінансової підтримки країн-членів на основі оцінки МВФ кредитоспроможності та ефективності кожної країни. [3].

Якщо країну виключають з МВФ, її також виключають зі Світового банку. Якщо Міжнародний валютний фонд (МВФ), відмовить країні в повному або тимчасовому кредитуванні, всі установи Світового банку також припинять кредитування цієї країни. Крім того, такі країни зіткнуться з труднощами в доступі

до фінансування на приватних і міждержавних ринках капіталу, а також у відносинах з Лондонським і, зокрема, Паризьким клубами кредиторів.

Будучи одним зі спеціалізованих фінансових інститутів ООН, Світовий банк сприяє інтеграції економік усіх країн-членів у світову економічну систему, тим самим допомагаючи бідним країнам підвищити якість життя до рівня розвинених країн. За словами представників Світового банку, завдяки більш ніж 5000 проектів, підтриманих у 140 країнах за останні 50 років, середня тривалість життя в найбідніших країнах збільшилася на 50%, дохід на душу населення подвоївся, а ще 25% дітей пішли до школи [4, с.27].

Як зазначалося вище, МВФ відіграє важливу роль у світовій фінансовій системі. МВФ бере активну участь у реформуванні глобальної фінансової архітектури. Прогресу було досягнуто в таких галузях, як підвищення інформаційної прозорості, вдосконалення стандартів, зміцнення наглядової ролі МВФ і розширення співпраці Фонду та іншими міжнародними організаціями.

Формування нової міжнародної фінансової архітектури вступило в істотну фазу реалізації. Активізувалася діяльність зі зміцнення банківського і фінансового сектора, покращилася співпраця в цій галузі між МВФ та іншими МФО в рамках Комітету зі співробітництва у фінансовому секторі. Водночас залишається невирішеною низка важливих питань, включно із забезпеченням своєчасності та надійності фінансової інформації, шляхами зміцнення фінансової системи, управлінням потоками капіталу та офшорною діяльністю, вибором режиму валютного курсу та участю приватного сектору в запобіганні та врегулюванні криз.

Важливим кроком уперед стало те, що міжнародне співтовариство досягло певного консенсусу щодо конкретних механізмів, покликаних полегшити розв’язання майбутніх фінансових криз. До таких механізмів належать такі [5, с.12]:

- Включення в угоду про випуск суверенних облігацій пункту, що передбачає можливість реструктуризації за умови згоди більшості утримувачів облігацій, які мають на це право;

- Включення можливості продовження строків позики на прохання позичальника в рамках міжбанківської кредитної угоди;
- Дозвіл позичальникам суверенних облігацій укладати угоди про резервні кредитні лінії з приватними фінансовими інститутами;
- Розширення ролі комітету кредиторів і зміна його структури.

Як уже згадувалося вище, у момент свого створення, Світовий банк складався з однієї організації – Міжнародного банку реконструкцій та розвитку (МБРР). Сьогодні до групи Світового банку входять п’ять організацій (табл.1.1).

Таблиця 1.1–Організаційно-функціональна структура Світового банку

Організація	Основні цілі	Джерела формування ресурсів	Основні функції
МБРР	Сприяння економічному розвитку держав-членів. Заохочення іноземних інвестицій. Підтримка платіжного балансу держав-членів.	Внески до статутного капіталу держав-членів. Кошти, запозичені із зовнішніх джерел. Платежі в рахунок погашення боргу.	Кредити державам-членам під державні гарантії. Технічна допомога країнам, що розвиваються.
МАР	Сприяння економічному зростанню в країнах, що розвиваються.	Надходження від МБРР. Внески країн-донорів. Платежі в рахунок погашення боргу.	Безвідсоткові позики найменш розвиненим країнам під гарантії уряду. Процентні позики урядам.
МФК	Сприяння економічному зростанню в країнах, що розвиваються, шляхом заохочення приватного підприємництва.	Внески до статутного капіталу. Позики МБРР. Відрахування з прибутку. Платежі з погашення заборгованості. Кошти залучені із зовнішніх джерел.	Фінансування високорентабельних об’єктів без державної гарантії. Інвестиції в акціонерний капітал цільової компанії з перепродажем акцій приватним підприємцям. Технічна допомога.
БАГІ	Сприяння інвестиціям у країни, що розвиваються.	Внески у статутний капітал.	Страхування некомерційних ризиків. Консультаційні послуги.
МЦРІС	Вирішення інвестиційних спорів.	-	Примирення. Арбітраж.

Джерело: розроблено автором на основі [1, с.33-34]

Усі організації, перелічені в табл. 1.1, є спеціалізованими агентствами ООН, мають власні статути та незалежні структури членства. Президент Міжнародного банку реконструкції та розвитку (МБРР) також є президентом кожної з організацій цієї групи, а виконавчий директор очолює Міжнародний банк реконструкції та розвитку, Міжнародну фінансову корпорацію (МФК) і Міжнародне агентство

розвитку (МАР). Багатостороннє агентство з гарантій інвестицій (БАГІ) і Міжнародний центр із урегулювання інвестиційних спорів (МЦРІС) мають окремі ради, до складу яких також входить виконавчий директор МБРР.

Міжнародний банк реконструкції та розвитку був створений 1944 року разом із МВФ для реконструкції та відновлення світової економіки. Основною метою створення Банку було створення міжнародної фінансової організації для підтримки економічного відновлення і розвитку [6]. Після реалізації «плану Маршалла» Банк став приділяти особливу увагу роботі з країнами, що розвиваються, надаючи фінансову допомогу в основному найбіднішим країнам світу. Нині членами банку є 181 країна.

Основними цілями МБРР є [7, с.238]:

- Сприяння реконструкції та розвитку території держав-членів шляхом заохочення інвестицій, необхідних для виробництва;
- Заохочення приватних іноземних інвестицій і надання фінансової допомоги для розвитку виробничих секторів економіки;
- Сприяння довгостроковому збалансованому зростанню міжнародної торгівлі та підтриманню платіжного балансу шляхом заохочення міжнародних інвестицій у розвиток продуктивних сил країн-членів Світового банку [4, с.54-55].

Таким чином, наприкінці XX – на початку XXI століття сформувалася велика і складна інституційна структура міжнародних фінансових організацій, що відіграє дедалі важливішу роль у подальшому розвитку світової валютно-фінансової системи.

1.2 Нормативно-правове забезпечення співпраці України з МФО в програмах інвестиційної підтримки

Україна визнає, що інвестиційна діяльність є важливим елементом соціально-економічного зростання країни. На підтримку цієї позиції в Україні

реалізується стратегія активної підтримки інвестиційних проєктів через законодавчі ініціативи, оподаткування та інші ключові інструменти. Державні органи відіграють ключову роль у визначенні пріоритетних напрямів інвестиційного розвитку та наданні фінансової підтримки для їх реалізації.

В Україні розроблено законодавчу базу для розвитку інвестиційного та державно-приватного партнерства, яка передбачає гарантії діяльності інвесторів, а також економічні та організаційні засади партнерства.

Уряд підтримує інвестиційну діяльність у країні та залучає нові інвестиційні проєкти за допомогою різних адміністративних, економічних та інших засобів.

Адміністративні інструменти управління безпосередньо впливають на суб'єкта інвестиційної діяльності, надаючи державі повноваження застосовувати нормативні акти, заборони, обмеження та ліцензії. Ці інструменти включають закони та нормативні акти, що вимагають екологічної експертизи для всіх інвестиційних проектів.

Використання державою економічного впливу спрямоване на те, щоб спонукати учасників інвестиційної діяльності ухвалювати рішення, вигідні для них і для суспільства загалом.

Економічні інструменти включають ставки рефінансування, кредити та податкові пільги, податкові ставки та тарифи на інвестиційні ресурси, такі як земля та природні ресурси, а також диференційовані збори.

В Україні діє низка законів, які стосуються регулювання інвестицій. До них належать Закон України «Про захист іноземних інвестицій» [8], Закон України «Про державну підтримку інвестиційних проектів, пов’язаних із значними інвестиціями» [9], Закон України «Про державні нормативи організації та проведення ". азартні ігри" [10], а також Податковий кодекс України. Вони регулюють різні аспекти інвестиційної діяльності, включаючи захист інвесторів, підтримку масштабних інвестиційних проектів, регулювання оподаткування та грального бізнесу. Закон, що регулює інвестиційну діяльність в Україні, встановлює принципи що визначають умови регулювання та контролю за всіма учасниками інвестиційних проектів.

Державні органи, які регулюють інвестиційну діяльність в Україні, включають Кабінет Міністрів України, Міністерство економіки, Міністерство фінансів, Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства, а також Державну комісію з цінних паперів і бірж України інші агентства. відповідні міністерства.

Основні повноваження національних органів влади в галузі регулювання інвестиційної діяльності перелічено в табл. 1.2.

Таблиця 1.2– Основні повноваження органів державної влади у сфері регулювання інвестиційної діяльності

Орган	Повноваження
Верховна Рада України	Це єдиний законодавчий орган, який визначає засади економічної безпеки в Україні та створює відповідну нормативно-правову базу в цій сфері.
Служба безпеки України	Згідно з Законом України «Про Службу безпеки України» та «Про національну безпеку України» СБУ «забезпечує національну безпеку, контррозвідувальний захист державного суверенітету, конституційного ладу і територіальної цілісності, оборонного і науково-технічного потенціалу, кібернетичної безпеки, економічної та інформаційної безпеки держави, об'єктів критичної інфраструктури, протидію розвідувально-підривній діяльності проти України, боротьбу з тероризмом, охорону державної таємниці» [11].
Інші центральні органи виконавчої влади	Місцеві адміністрації та органи місцевого самоврядування відповідно до законодавчо встановлених повноважень реалізують програми в галузі економічної безпеки та залучення інвестицій на регіональному рівні, покращують інвестиційний клімат, розробляють положення щодо інвестиційної діяльності в регіоні та пріоритетні напрямки інвестування (інвестиційні паспорти регіонів). Підготовка інформаційних матеріалів про регіональні адміністративні органи, які також відповідальні.
Офіс із залучення інвестицій (Ukraine invest)	Згідно з Постановою Кабінету Міністрів України №740 від 19.10.2017, Інвестиційне агентство є тимчасовим дорадчим органом Кабінету Міністрів України та його діяльність координує Голова Інвестиційного агентства. Координацію діяльності агентства здійснює Урядовий уповноважений з інвестицій. Метою створення такого агентства є налагодження діалогу між інвесторами та органами державної влади і забезпечення взаємодії інвесторів з органами державної влади, органами місцевого самоврядування та відповідальними суб'єктами під час підготовки та реалізації інвестиційних проектів із залученням прямих іноземних інвестицій. Одним із завдань Управління є проведення регулярних брифінгів, зустрічей і перемовин з потенційними інвесторами, сприяючи тим самим поліпшенню інвестиційного клімату та підвищенню інвестиційної привабливості країни. Управління надає консультації та підтримку інвестиційної діяльності, а також набуває зарубіжний досвід у розвитку пріоритетних галузей. Агентство є «посередником» між інвесторами та державою і працює за принципом «єдиної точки контакту» [12].
Національна інвестиційна рада при Президентові України	Консультативно-дорадчий орган при Президентові України. Раніше – Рада іноземних інвесторів. Склад цієї Ради затверджено Указом Президента України № 317/2017 «Питання Національної інвестиційної ради». До складу Ради входять переважно представники бізнес-сектору та керівники адміністративних органів, які на основі свого досвіду та знань можуть впливати на державну інвестиційну політику.

Джерело: розроблено автором на основі [13]

Ці та інші органи покликані створити міцну нормативну базу для інвестиційного співробітництва.

Законодавство України передбачає сильну нормативну базу для інвестиційного співробітництва, яке перебуває в центрі уваги різних органів влади.

Іноземні інвестори в Україні мають право на національний інвестиційний режим, який гарантує рівний режим з національними інвесторами.

Згідно зі Законом України «Про режим іноземного інвестування», режим іноземних інвестицій в в Україні визначається відповідно до принципів та норм законодавства України, включаючи види і форми іноземного інвестування та об'єкти інвестування. Крім того, держава регулює процедури реєстрації, контролю за іноземними інвестиціями та вирішення спорів між сторонами-учасниками інвестиційної діяльності. [14].

Україна розвиває співпрацю з ЄС, а економічна частина підписаної в 2014 році Угоди про асоціацію стала найбільшою міжнародною угодою між Україною та ЄС. Угода містить розділи про правосуддя, свободу та безпеку, торгівлю та пов'язані з торгівлею питання, економічне співробітництво та галузеве співробітництво, а також положення про фінансове співробітництво та боротьбу з корупцією. Ці розділи разом з іншими частинами Угоди складають єдиний документ, що встановлює зобов’язання та терміни їх виконання. [15].

Україна постійно прагне зробити країну привабливішою для іноземних інвесторів, удосконалюючи процедури реєстрації та борючись із корупцією. 2016 року було ухвалено законопроєкт про скасування обов'язкової державної реєстрації іноземних інвестицій. Наразі у Верховній Раді України зареєстровано ще один законопроєкт, спрямований на підвищення ефективності та безпеки міжнародних інвестицій в Україні. Це може зробити Україну більш привабливою для іноземних інвесторів і поліпшити стан економіки.

Найяскравішим прикладом є створення державного підприємства «Дія» ,яке впровадило електронні послуги з управління митницею та спростило процес імпорту й експорту товарів. Крім того, у квітні 2020 року уряд України запустив платформу «Дія. Бізнес», яка дає змогу підприємцям реєструвати свій бізнес упродовж години без необхідності відвідувати податкову інспекцію або інші державні установи. Україна також постійно співпрацює з міжнародними

організаціями, такими як ЄБРР, Світовий банк та Міжнародний валютний фонд, з метою реформування економіки країни та покращення інвестиційного середовища.

Перехід України на міжнародні інвестиційні стандарти приніс значні переваги українській економіці, ставши членом Інвестиційного комітету Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) і підписавши Декларацію ОЕСР про міжнародні інвестиції та багатонаціональні підприємства. [16]. Зокрема, впровадження міжнародних інвестиційних стандартів дасть змогу Україні залучати прямі іноземні інвестиції без обмежень у ті сфери, де раніше іноземні інвестиції були заборонені. У майбутньому вона може надавати національний режим транснаціональним корпораціям відповідно до міжнародних стандартів розвитку, що регулюють відносини між державою та транснаціональними корпораціями. Крім того, Україна зможе стимулювати розвиток інновацій та посилювати конкурентне середовище в економіці [17]. Система регулювання міжнародної інвестиційної діяльності здійснюється методами:

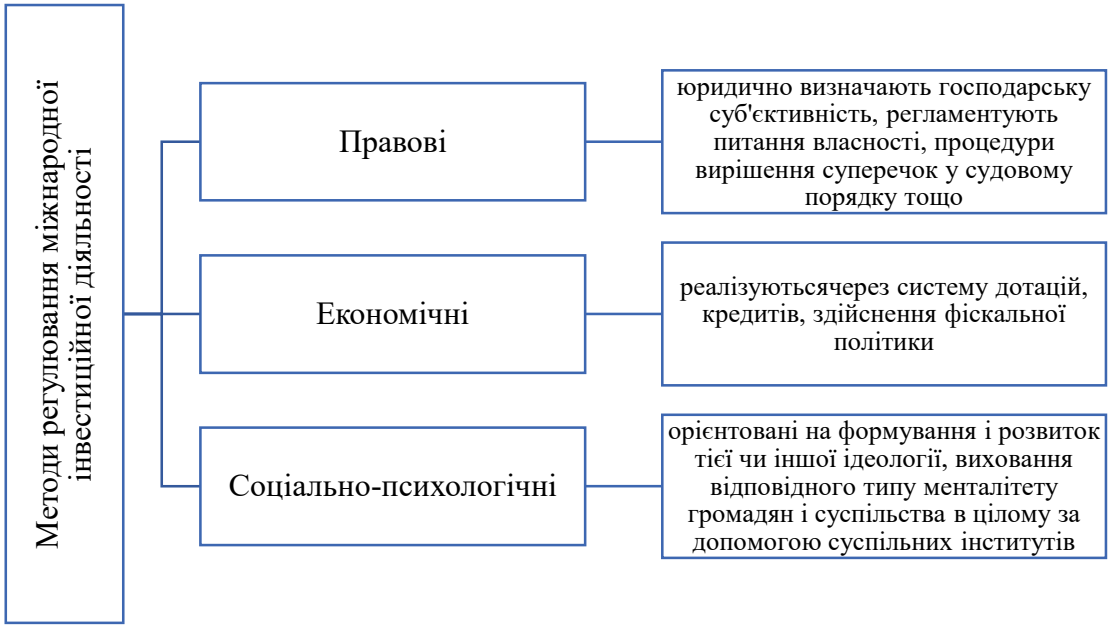

Рисунок 1.1 – Методи регулювання міжнародної інвестиційної діяльності

Джерело: розроблено автором на основі [18]

Як видно з рисунку, методи регулювання бувають правовими, економічними та соціально-психологічними.

Організація регулювання міжнародної інвестиційної діяльності відбувається за допомогою ліберального та тотального варіантів:

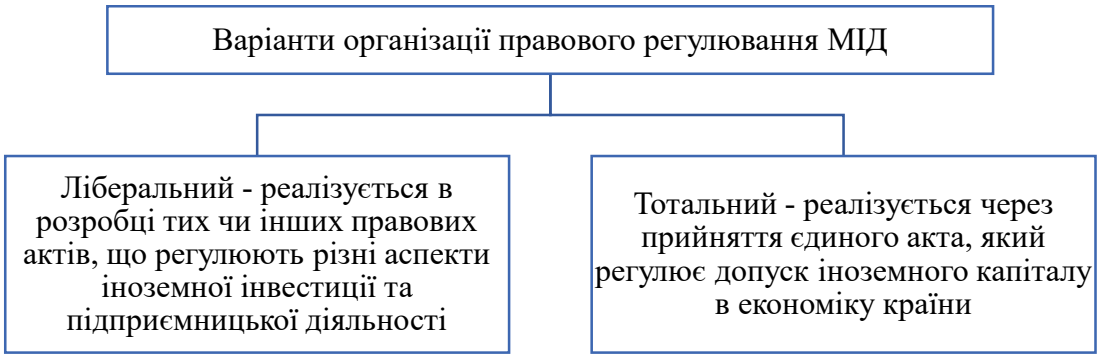

Рисунок 1.2 – Варіанти організації правового регулювання МІД

Джерело: розроблено автором на основі [19]

Правове регулювання міжнародної інвестиційної діяльності охоплює різні елементи, зокрема визначення іноземних інвесторів, види і форми іноземних інвестицій, регулювання прибутковості, обмеження і гарантії.

Розвинені промислові країни віддають перевагу податковим стимулам, які є більш ефективними та дають змогу досягти конкретних національних результатів. З іншого боку, країни з перехідною економікою використовують податкові стимули та адміністративні заходи через брак фінансових ресурсів.

В Україні існує законодавство та адміністративна система для інвестиційної діяльності, але однією з проблем є неефективне застосування цього законодавства. Непрозорість процесу регулювання та бюрократичні процедури часто є перешкодами для інвесторів, що ускладнює залучення коштів. Інвесторам також важко знайти достатню інформацію про умови та можливості для інвестиції у різні сектори економіки.

Крім того, відсутність інфраструктури та брак необхідної кваліфікованої робочої сили також є проблемами і можуть зробити країну менш привабливою для інвесторів.

Для підвищення ефективності інвестиційної діяльності в Україні необхідно вдосконалювати нормативно-правове регулювання, усувати бюрократичні перепони, забезпечувати прозорість і доступність інформації для інвесторів, розвивати інфраструктуру та надавати необхідну кваліфіковану робочу силу. Також важливо залучати експертів і представників бізнесу до вдосконалення законів і нормативно-правових актів, що регулюють інвестиційну діяльність.

РОЗДІЛ 2
ВІТЧИЗНЯНА ПРАКТИКА СПІВПРАЦІ З МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЄКТАХ

2.1 Особливості організації та сучасний стан відносин України з МФО у інвестиційних проєктах

Сьогодні війна в Україні призвела до кризової ситуації у виробництві та суспільстві, у фінансовій, бюджетній та банківській системах. Це падіння виробництва, зростання безробіття, посилення соціальної напруженості, великий державний борг і дефіцит бюджету, ліквідація банківських установ та інфляція [20].

МВФ є одним з основних партнерів України який погодився надавати постійну фінансову підтримку країні під час війни. На частку кредитів МВФ припадає 11,4% зовнішнього боргу і 65,12% гарантованого державою боргу (рис. 2.1).

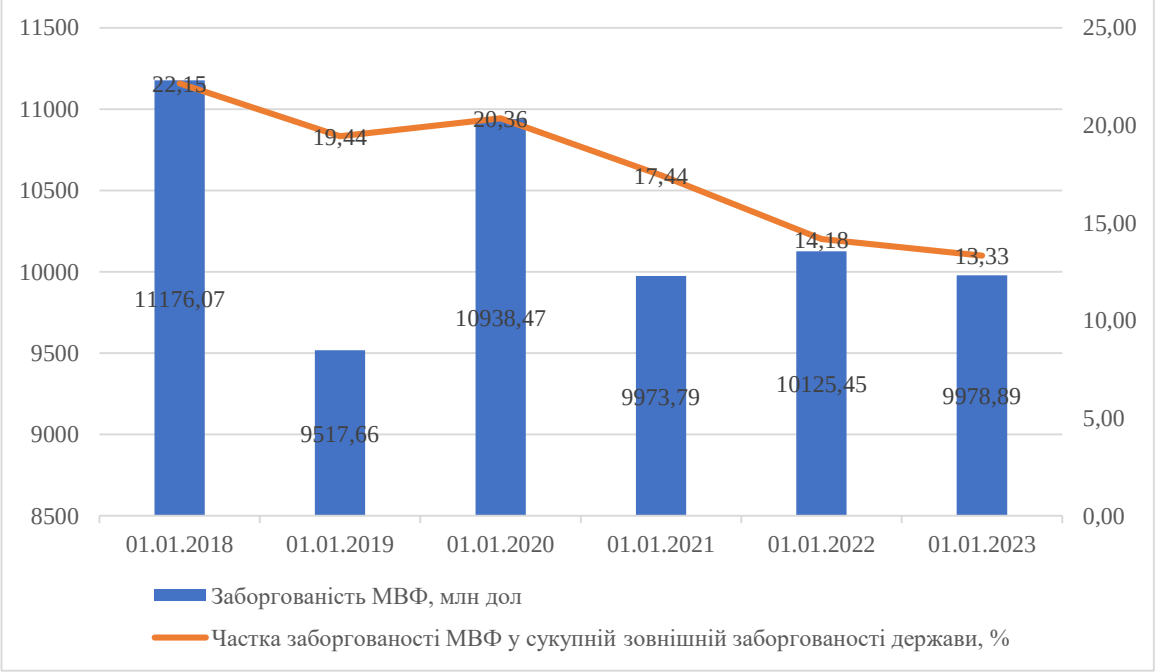

Рисунок 2.1 – Динаміка сукупної заборгованості України перед МВФ

Джерело: розроблено автором на основі [21]

У рамках кредитної програми між Україною та Міжнародним валютним фондом (МВФ) існує сім періодів співпраці (табл. 2.1).

Таблиця 2.1– Співпраця України з Міжнародним валютним фондом за кредитними програмами

Періоди	Кредитні програми	Обсяг позики
I період, 1994–1995 роки	Системна трансформаційна позика	498,7 млн СПЗ, або 763,1 млн дол. США
II період, 1995–1998 роки	Три річні програми «Stand by»	1318,2 млн СПЗ, або 1935 млн дол. США
III період, 1998–2002 роки	Extended Fund Facility (EFF, механізм розширеного кредитування)	1193,0 млн СПЗ, або 1591,0 млн дол. США
IV період, 2002–2008 роки	Програма «Попереджувальний stand by»	411,6 млн СПЗ, 30 % квоти України, або 600 млн дол. США
V період, 2008–2013 роки	Програма співробітництва «Стенд-бай» від 05 листопада 2008 року	11 млрд СПЗ, або майже 16,4 млрд дол. США
	Нова спільна з Міжнародним валютним фондом програма «Stand by»	10 млрд СПЗ, або 15,1 млрд дол. США
VI період, з 2014 – лютий 2021 року	Квітень 2014 року Нова дворічна програма кредитування «Stand by» в режимі надзвичайного доступу	10,976 млрд СПЗ, або майже 17,1 млрд дол. США
	11 березня 2015 року. Механізм розширеного кредитування EFF на чотири роки	12,348 млрд СПЗ, або майже 17,5 млрд дол. США, чи 15,5 млрд євро
VII період, березень 2022 року і до сьогодні	Надання кредитів Україні в умовах війни	

Джерело: розроблено автором на основі [21]

Звісно, кошти МВФ – це кредити, а не гранти. Іншими словами, погашення частки, наданої МВФ, є умовою надання коштів МВФ. На думку експертів, наразі в Україні немає особливих умов для погашення кредиту після вторгнення. Такі умови можуть існувати, але вони мають розглядатися Міністерством фінансів або прем’єр-міністром.

8 квітня 2022 року МВФ схвалили створення керованого МВФ рахунку для підтримки України. На цей рахунок можуть бути зараховані кошти країн-членів МВФ, його агентства, міжнародних і міжурядових організацій.

До 2023 року, станом на кінець першого кварталу, Україна вже отримала 4,5 мільярда доларів США у вигляді кредитів і грантів за цим рахунком. США надійшли з таких країн: Італії, Канади, Німеччини, Бельгії та Нідерландів.

Незважаючи на війну, Україна постійно наголошувала на своїй спроможності продовжувати реформи та на необхідності розпочати повноцінну програму, включно з кредитами, 2022 року за участю виконавчої ради МВФ, якщо

4-місячна програма моніторингу стосується України буде схвалена та вона успішно виконає свої зобов'язання, що мало б послужити мостом для запуску нової програми з МВФ. Удосконалені механізми фінансування.

Розширена програма МВФ, схвалена Виконавчою радою МВФ 31 березня 2023 року, є чотирирічною програмою, спрямованою на вирішення проблем платіжного балансу та відновлення середньострокової зовнішньої стабільності. Державні фінанси та державний борг є стійкими, а також середньостроковими. термін. зовнішня стабільність. а також сприяння довгостроковому зростанню в контексті післявоєнного відновлення та процесу вступу до ЄС.

Програма здійснюватиметься у два етапи. Перша фаза підтримувати фінансову та макроекономічну стабільність під час війни та закласти основу для міцного післявоєнного відновлення. Другий – посилити другу післявоєнну структурну реформу та інші реформи макроекономічної політики для відновлення зовнішньої стабільності в середньостроковій перспективі, підтримки реконструкції, сприяння швидкому та довгостроковому зростанню та сприяння Швидкому докладанню зусиль для приєднання до ЄС.

Обсяг програми розширеного фінансування становить приблизно 15,6 млрд (SDR 11,6 млрд). Перший транш у розмірі $2,7 млрд (2011,83 млн SDR) надійшов 31 березня і був спрямований на поповнення загального фонду державного бюджету України [22]. У червні 2022 року державний бюджет України отримав 1 мільярд канадських доларів (еквівалент 773 мільйон доларів США) від Канади через механізм керованого рахунку МВФ. Кошти було залучено в рамках кредитної угоди між Україною та Канадою, що передбачає термін погашення кредиту протягом 10 років за ставкою 1,69% річних. Німеччина також оголосила про свій намір надати Україні 1 мільярд євро через керований рахунок МВФ [23].

У 2014 році МБРР профінансував значну кількість інвестиційних програм. Найактивніше фінансувалися проекти з поліпшення доріг і підвищення безпеки дорожнього руху (43,1%), передачі електроенергії (21,7%), розвитку міської інфраструктури (13,6%) і відновлення гідроелектростанцій (7,8%) (рис. А Додатку А). В умовах, коли доходи національного бюджету значно скоротилися через

масштабні військові операції, перед фінансовою системою стоїть фундаментальне завдання фінансування всіх пріоритетних витрат [24].

У 2022 році Україна відзначатиме 30 років співпраці з Групою Світового банку. 3 вересня 1992 року було підписано угоду про створення Міжнародного банку реконструкції та розвитку, що стало одним із переломних моментів у розвитку фінансової системи України. Україна стала 167-м членом Світового банку [26].

Україна є членом п’яти організацій Групи Світового банку: Міжнародного банку реконструкції та розвитку (МБРР), Міжнародної фінансової корпорації (IFC) та Агентства міжнародного розвитку (IDA). Багатостороннє агентство з гарантій інвестицій (MIGA) і Міжнародний центр з вирішення інвестиційних суперечок (ICDIS). Після вторгнення Росії в Україну у 2022 році Група Світового банку разом із міжнародними партнерами працює над мобілізацією швидкого надходження капіталу до бюджету та наданням підтримки уряду України основних державних послуг українським громадянам, як медичні зарплати, пенсії для людей похилого віку та соціальні програми для вразливих груп населення [27]. Станом на 2 квітня 2023 року Світовий банк мобілізував понад 23 мільярд доларів США в рамках надзвичайного кредитування. Надзвичайне кредитування, включно із зобов'язаннями та гарантіями донорів, призначене для пом'якшення величезних людських та економічних наслідків війни [3].

Найбільшу частину надзвичайного кредитування України, майже 18 мільярд доларів США, було надано в рамках проєкту "Сприяння державним видаткам для забезпечення підзвітності та сталого управління в Україні"(PEACE). Цей проєкт став основним механізмом фінансування України Світовим банком, що дало змогу іншим міжнародним донорам об'єднати зусилля для надання швидкої, цільової та передбачуваної допомоги. У серпні 2022 року проект PEACE отримав фінансування від США на суму 4,5 млрд доларів США. 30 вересня 2022 року PEACE залучив додаткові 530 мільйонів доларів США під кредитні гарантії від Сполученого Королівства (500 мільйонів доларів США) та Королівства Данія (30 мільйонів доларів США). 20 грудня 2022 року Світовий банк оголосив, що надасть

додаткове фінансування у вигляді позики МБРР у розмірі 500 мільйонів доларів (рис. А Додатку А). Ця сума забезпечена британською гарантією та мобілізована в рамках проекту PEACE. У лютому 2023 року проект PEACE отримав $2,5 млрд нового фінансування від Агентства США з міжнародного розвитку (USAID). І допомога з боку країн-донорів Україні триває. Проект PEACE також фінансується за рахунок внесків кількох країн до Цільового фонду багатостороннього фінансування (MDTF). Україна та її міжнародні партнери з розвитку шукають швидкі, безпечні та ефективні механізми фінансування державної підтримки.

Світовий банк став важливим і надійним партнером і продовжить підтримувати зусилля України з відновлення через нову комплексну програму: Трастовий фонд відновлення України (URTF). Цей Трастовий фонд відновлення України було започатковано на щорічній зустрічі Світового банку в жовтні 2022 року.

Україна підписала статут Європейського банку реконструкції та розвитку (ЄБРР) у серпні 1992 року. Сьогодні ЄБРР надає комплексні інвестиції та є основним інвестором в українську економіку. Програма кредитування мікро-, малих і середніх підприємств спрямована на надання доступних кредитів, і банк налагодив відносини з фінансовими установами-посередниками, щоб забезпечити доступ до кредитів через існуючі банківські канали. Економічний аспект нинішньої співпраці України з ЄБРР передбачає надання значного фінансування для проектів державного та приватного секторів. Наразі економічне співробітництво України з ЄБРР передбачає надання значного фінансування для проектів державного та приватного секторів. Навесні 2014 року Україна опинилася у складній ситуації щодо початку бойових дій. ЄБРР схвалив проєкт "Війна з Україною-пакет заходів протидії ЄБРР", схвалив проєкт. Підтримувати суттєве відновлення України, якщо дозволять умови.

ЄІБ підготував надзвичайний пакет заходів солідарності для України в розмірі 4 мільярд євро, включно з допомогою біженцям для українського уряду та сусідніх країн у рамках проєкту «Встань за Україну». У рамках цього пакета ЄІБ також прискорив виділення додаткових 1,3 мільярд євро на інфраструктурні

проєкт. У рамках програми екстрена підтримка ліквідності платіжного балансу ЄБІ надав уряду України 668 мільйон євро. Основними перешкодами для ефективного співробітництва між Україною та ЄБРР є високий рівень корупції (особливо з боку фіскальних органів) та неефективність судової системи. Майбутня співпраця та обсяг кредитування ЄБРР залежатимуть від подолання цих перешкод.

Відповідно до Закону України «Про державний бюджет України на 2022 рік» основними міжнародними партнерами, яким уряд України заборгував 25,5 мільярд гривень, є МБРР, ЄБРР, ЄІБ, Кредитне агентство реконструкції та розвитку, Північна екологічна фінансова корпорація [28]. 28 березня 2022 року Міністерство фінансів України підписало угоду з Французькою агенцією розвитку про надання кредиту в розмірі 300 мільйон євро на пільгових умовах з періодом погашення 15 років. Усю суму буде використано для фінансування державного бюджету [29].

Європейський Союз підписав Меморандум про взаєморозуміння та кредитну угоду з Міністерством фінансів України та Національним банком України про надання Україні пільгових кредитів у рамках нової екстреної програми макрофінансової підтримки вартістю 1,2 млрд євро. До бюджету вже надійшло 600 мільйон євро. У квітні 2022 року Єврокомісія надала Україні грант у 120 млн євро в рамках спільної програми екстреної фінансової підтримки України. Кошти спрямують до Загального фонду національного бюджету для покриття невідкладних державних витрат, таких як гарантії соціального захисту громадян, функціонування критичної інфраструктури та витрати, пов'язані з сектором безпеки. Рада ЄС також схвалила третій внесок у розмірі 500 мільйон євро з Європейського фонду миру (EPF) для підтримки обороноздатності України. З початку війни анонсована міжнародна фінансова допомога Україні склала 45,3 мільярда доларів. З цієї суми 7,4 млрд доларів було перераховано Україні в середині червня на покриття дефіциту державного бюджету. Близько двох третин очікуваної міжнародної допомоги надано у вигляді кредитів від країн-партнерів і міжнародних фінансових інститутів на пільгових умовах [30].

МВФ ,один з основних партнерів України, погодився на продовження фінансової допомоги країні під час війни. Україна перерахувала транш у розмірі 1,4 мільярд доларів США. Погашення траншу МВФ є умовою для фіскальної консолідації України, і наразі жодних особливих умов немає. Погашення кредитів Україні, яка зазнала агресії [31]. 31 березня 2023 року Виконавча рада Міжнародного валютного фонду (МВФ) затвердила чотирирічну програму розширення фонду України на 11,6 мільярд спеціальних прав запозичення (СПЗ) (близько15,6 мільярд доларів США). Наразі програма перебуває у стадії реалізації. Ця програма є частиною загальної програми підтримки України з боку міжнародних партнерів на суму 115 мільярдів доларів США. Ця програма є частиною загальної програми підтримки України з боку міжнародних партнерів на суму 115 мільярдів доларів США. Адекватні фінансові гарантії від міжнародних партнерів є результатом спільних зусиль Президента України, Уряду України, Національного банку України та МВФ протягом останніх місяців. Рішення виконавчої ради МВФ передбачає негайну виплату Україні першого траншу в розмірі 2 млрд SDR (2,7 млрд доларів). Подальші платежі будуть виплачуватися за результатами щоквартальних оцінок програми. Цього року Україна отримає три транші від МВФ загальною вартістю 3,3 млрд СПЗ (4,5 млрд дол. США).

Основною метою нової програми з МВФ є підтримка бюджетної, зовнішньої, цінової та фіскальної стабільності в умовах дуже високого рівня невизначеності та відновлення прийнятного рівня боргу в довгостроковій перспективі, навіть у рамках базового сценарію . ніж у песимістичних сценаріях. Програма також спрямована на сприяння реформам та зміцнення інституцій для забезпечення довгострокового сталого економічного зростання, коли Україна оговтується від війни та прагне вступити до ЄС. НБУ також вживатиме заходів для підтримки довгострокової фінансової стабільності. Зокрема, після стабілізації ситуації НБУ проводитиме діагностичне обстеження банків для забезпечення збалансованої та послідовної оцінки банківських активів [32].

До кінця червня 2023 року буде оновлено Стратегію розвитку фінансового сектору, включаючи план швидкого та безпечного впровадження надзвичайних

заходів та відновлення бухгалтерського обліку та пруденційних стандартів. Ця стратегія визначить майбутні пріоритети для фінансової системи, включаючи державні фінансові установи. Ключові елементи стратегії включають скоординовані заходи щодо безпечного припинення надзвичайних заходів, діагностику для кількісного визначення вартості активів банку та пріоритетів ліквідації непрацюючих кредитів, механізми безпечного усунення потенційної вразливості, плани пріоритетних дій з моніторингу та усунення високих непрацюючих кредитів і реагування на можливі майбутні потрясіння, добре опрацьовані плани дій на випадок можливих майбутніх потрясінь та пріоритетний переклад банківського регулювання.

Після значного відновлення 2021 року глобальні ПІІ впали на 12 % до 1,3 трильйона доларів США 2022 року, здебільшого через поєднання глобальних криз, включно з війною в Україні, високих цін на продовольство та енергоносії, а також різкого зростання державного боргу. Це падіння спостерігалося переважно в розвинених країнах, де ПІІ скоротилися на 37% до 378 млрд доларів США. Однак ПІІ в країни, що розвиваються, збільшилися на 4 %. При цьому більшу частину інвестицій залучили деякі великі країни, що розвиваються, тоді як ПІІ в найменш розвинені країни скоротилися (рис.2.2).

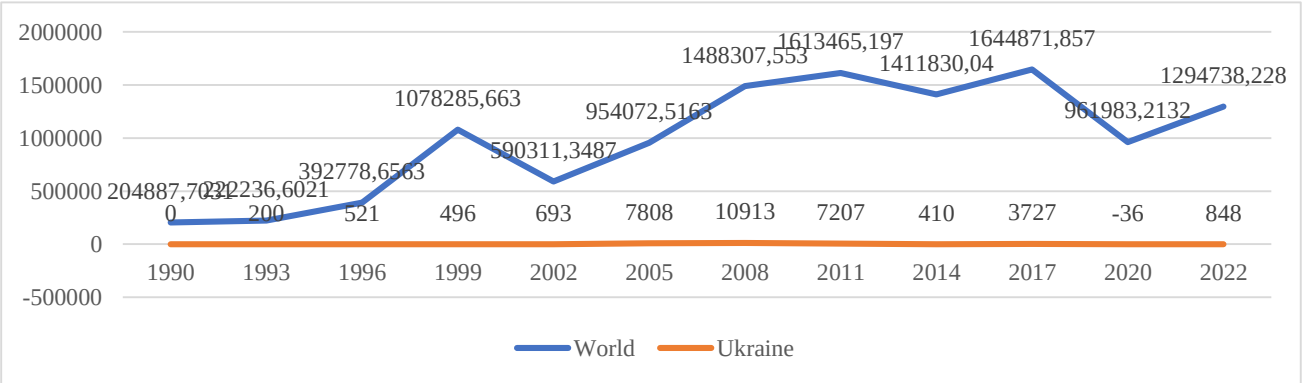

Рисунок 2.2 – Світовий інвестиційний звіт упродовж 1990-2022 років мільйон доларів

Джерело: розроблено автором на основі [33]

Позитивним моментом є те, що 2022 року кількість оголошень про нові інвестиційні проєкти збільшилася на 15 %, причому зростання спостерігалося в більшості регіонів і секторів.

Збільшилася кількість проєктів у галузях, що страждають від проблем із ланцюжками поставок, як-от електроніка, напівпровідники, автомобілебудування та машинобудування, проте інвестиції в сектор цифрової економіки сповільнилися.

Міжнародні інвестиції у виробництво відновлюваних джерел енергії, зокрема сонячних фотоелектричних і вітряних батарей, також продовжували зростати, але повільнішими темпами - на 8 % порівняно з 50 %, зафіксованими 2021 року. Прикметно, що кількість проєктів із виробництва акумуляторів, про які було оголошено 2022 року, збільшилася втричі й перевищила 100 млрд доларів США.

Вартість стійких фінансових ринків, включно з облігаціями, фондами та добровільними вуглецевими ринками, зросла більш ніж на 10 % до 5,8 трильйона доларів США 2022 року, незважаючи на неспокійну економічну обстановку, яка характеризується високою інфляцією, зростанням відсоткових ставок і загрозою рецесії (рис.2.3).

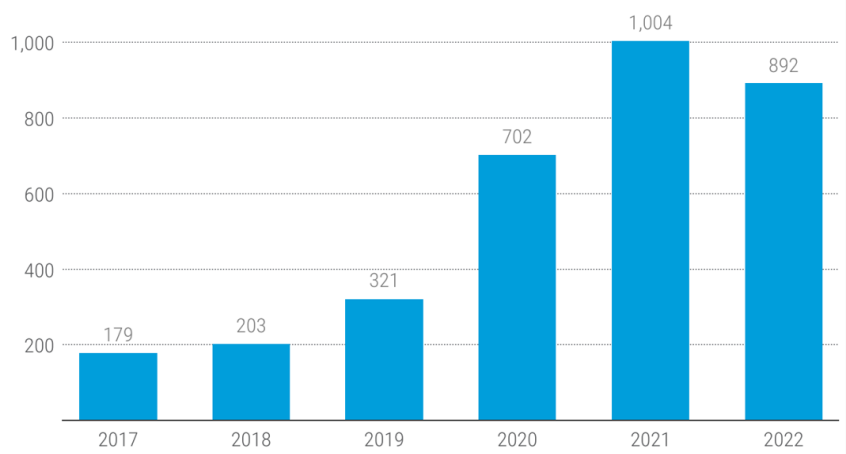

Рисунок 2.3 – Світова стійка емісія облігацій 2017-2022 років більйон доларів

Джерело: розроблено автором на основі [33]

Примітно, що стабільний випуск облігацій зріс у п’ять разів за останні п’ять років. У 2022 році стабільний ринок облігацій становив 3,3 трильйона доларів.

У 2022 році 100 найбільших суверенних фондів і державних пенсійних фондів, які відслідковує ЮНКТАД, підвищили рівень розкриття інформації про дії в галузі клімату, включно з інвестиціями в стійку енергетику і відмову від викопного палива. Крім того, дві третини з представлених фондів взяли на себе зобов'язання досягти чистого нуля у своїх інвестиційних портфелях до 2050 року.

На рис.2.3 підкреслюється, що інституційні інвестори, пенсійні фонди та фонди національного добробуту ідеально підходять для фінансування чистої енергетики в країнах, що розвиваються [34].

Однак фінансування проектів неінвестиційного рівня не дозволяється, а інвестиційні можливості в країнах, що розвиваються, часто недоступні.

Крім того, хоча фонди сталого розвитку перевершують традиційні фонди за екологічними, соціальними та управлінськими критеріями, очищення є проблемою. Щонайменше чверть фондів не відповідають вимогам сталого розвитку.

Збільшення присутності на ринках, що розвиваються, та вирішення проблем "зеленого відмивання" є ключовими пріоритетами для стабільних фінансових ринків. У 2022 році зросла активність інвестиційної політики, оскільки багато країн вживали заходів для подолання очікуваного економічного спаду. Кількість інвестиційних стимулів сягнула 102, що майже вдвічі перевищило показник попереднього року та повернуло собі частку від загальної кількості до пандемічних заходів. Заходи зі сприяння інвестиціям тепер можна знайти не тільки в країнах, що розвиваються, а й, уперше після пандемії, у розвинених країнах. До них відносяться нові ініціативи зі сприяння інвестиціям у відновлювані джерела енергії та інші пов'язані з кліматом проєкти. У 2022 році тривала робота над реформуванням режиму міжнародних інвестиційних угод (МІУ). Це включало нові типи інвестиційних угод, припинення дії чинних двосторонніх інвестиційних угод та продовження багатосторонніх консультацій щодо реформування механізму врегулювання спорів між інвесторами та державами.

Третій рік поспіль кількість розірваних угод перевищила кількість нових ДІД. В результаті було укладено 3 265 угод, з яких 2 584 залишаються чинними. Однак досі переважають старе покоління МІУ, які не відповідають глобальному імперативу сталого розвитку та обмежують політичний простір національних урядів для реалізації необхідних заходів для енергетичного переходу. Тому реформа режиму МІС є ще більш нагальною.

2.2 Інвестиційні проєкти МФО в різних галузях економіки України та їх ефективність

Розглядаючи питання іноземного інвестування в Україну, необхідно враховувати унікальні особливості. Одна з них полягає в тому, що фінансові оператори, які працюють в Україні, можуть бути піддані валютним ризикам, оскільки Україна не є членом єврозони. Іноземні інвестори також можуть зіткнутися з певними труднощами в процесі реєстрації та оформлення ліцензії на здійснення інвестиційних проектів.

Проте Україна пропонує багато переваг іноземним інвесторам. До них належать висококваліфікована робоча сила, нижчі витрати на виробництво завдяки нижчій заробітній платі порівняно з країнами Західної Європи та високий потенціал для зростання бізнесу в різних секторах економіки. Крім того, Україна має безвізові угоди з більшістю країн-членів Європейського Союзу, що створює сприятливі умови для пересування бізнесу та експертів.

Для залучення іноземних інвестицій в Україну необхідно розробити стабільну та прозору інвестиційну політику, включаючи законодавчу та нормативно-правову базу. Також важливо розвивати інфраструктуру та створювати сприятливі умови для іноземного бізнесу. Наприклад, можливе встановлення спеціальних економічних зон і спеціальних інвестиційних зон, а також пільгових заходів, таких як знижені ставки податків. Крім того, іноземні інвестори стикаються з проблемами у забезпеченні прав власності та захисту інтелектуальної власності. Крім того, податкова система України може бути складною для іноземних інвесторів через її непередбачуваний податковий режим і високі податкові ставки. Однак уряд України активно працює над поліпшенням інвестиційного клімату в країні. Зокрема, було ухвалено низку законів, спрямованих на спрощення бізнес-процесів і скорочення бюрократичної тяганини для інвесторів. Також докладаються зусилля зі створення сприятливих умов для іноземних інвесторів і залучення нових інвестиційних проєктів.

Таким чином, ситуація з міжнародною інвестиційною діяльністю в Україні є складною, з безліччю проблем та викликів. Проте уряд та бізнес-спільнота активно вирішують ці питання та ініціюють правові та політичні реформи для покращення інвестиційного клімату в Україні та залучення нових інвестиційних проєктів.

Крім того, інвестори часто стикаються з такими проблемами, як корупція, неефективна судова система, політична нестабільність і відсутність належного захисту інтелектуальної власності. Проте український уряд активно вирішує ці проблеми та намагається створити в країні сприятливе інвестиційне середовище. Наприклад, були здійснені реформи, спрямовані на боротьбу з корупцією, покращення умов ведення бізнесу, розвиток інфраструктури та сприяння експорту [35]. Загалом іноземні інвестори можуть знайти значні інвестиційні можливості в Україні, особливо в інфраструктурі, енергетиці, сільському господарстві та IT-секторі.

Основні проблеми, що негативно впливають на інвестиційний клімат в Україні, зазначені на рис. Б в Додатку Б. Вони спричиняють наступні перешкоди та ризики. Це означає, що держава не в змозі забезпечити ефективне функціонування правової системи та дотримання прав людини, що негативно позначається на інвестиційному кліматі. Неадекватне правоохоронне забезпечення, корупція, нестабільне регулювання ринку, низький рівень захисту прав власності та неналежний захист інтелектуальної власності – усе це призводить до падіння довіри іноземних інвесторів до України та зменшення кількості інвестицій. Щоб мінімізувати вплив цієї проблеми на інвестиційне середовище, необхідно вдосконалити діяльність державних інституцій, підвищити правову культуру суспільства та забезпечити стабільність ринкових правил. Реформи потрібні у сферах правосуддя, прав людини та боротьби з корупцією. Також важливо покращити комунікацію між державними установами та інвесторами, забезпечуючи прозорість інформації про умови інвестування та захист правових вимог інвесторів. Хоча низький рівень внутрішнього ринку може здатися несуттєвим, насправді він може бути важливим фактором, через який інвестори не

наважуються вести бізнес в Україні: згідно з дослідженням EY, внутрішній ринок є важливою перевагою для інвесторів, тож українська економіка має прагнути до його розвитку. Крім того, Україна має потенціал у сфері ближнього шорингу. Nearshoring – це глобальна тенденція перенесення виробництва в країни з нижчою вартістю та диверсифікації ланцюжків поставок. За даними компанії Savills, Україна посідає перше місце у світі та друге в Європі в рейтингу Nearshoring Index 2020 [37].

Однак слабкий внутрішній попит може обмежити потенціал зростання української економіки. Понад 90% доходів домогосподарств витрачається на поточне споживання, здебільшого на купівлю товарів і послуг першої необхідності. Це означає, що на заощадження залишається дуже мало коштів-близько 2% наявного доходу в 2019-2020 роках порівняно з10-15% у країнах ЄС. Низька норма заощаджень може знизити інтерес інвесторів до збільшення виробництва споживчих товарів тривалого користування, особливо тих, які можуть бути вироблені в Україні. Це може обмежити потенціал розширення ринку збуту продукції та знизити інтерес інвесторів доведення бізнесу в Україні.

Перехід до більш жорсткої фіскальної політики (недосягнуті планові показники дефіциту державного бюджету та заплановані скорочення на 2022-2024 роки) може призвести до зниження суспільного попиту та експоненціального впливу на економічне зростання. Це може призвести до погіршення цінової кон'юнктури на зовнішніх ринках через низьку частку продукції з високою доданою вартістю в структурі експорту України. Зростання витрат на транспортування енергоресурсів і зниження цін на ключові експортні товари можуть негативно вплинути на торговий баланс України та призвести до погіршення економіки.

1) Українська банківська система неефективно використовує потенціал фінансового забезпечення реального сектору економіки. За останнє десятиліття кредитування банками економіки скоротилося з 80% до 15% ВВП за операційними кредитами. Це найнижчий рівень серед країн з ринками, що розвиваються. Наприклад, у Польщі він становить 59%, а в Грузії-80%. У період з 2020 по 2021

рік обсяг депозитів у банківській системі збільшився, але їхній розподіл на кредитування впав до менш ніж 50%, що є історичним мінімумом.

Частка без ризикових активів, таких як облігації та депозитні сертифікати НБУ, у структурі банківських активів зросла приблизно до 40%. Крім того, прибутковість операційних активів української банківської системи зросла до 5,2%, що є одним із найвищих показників у світі. Ці показники свідчать проте, що у банків немає стимулу нарощувати обсяги кредитування за рахунок збільшення бізнес-ризиків і пріоритет надається безризиковим операціям. Банківська галузь України характеризується надмірним регулюванням порівняно з іншими країнами регіону, що робить її непривабливою для міжнародних банківських груп, навіть якщо вони є прибутковими. За останні 6 років в Україні не з'явилося жодного іноземного банку чи банківської групи, і, навпаки, іноземні інвестори покинули вітчизняний банківський ринок..

2) Нерозвиненість вітчизняного фондового ринку. Ще однією проблемою, яка перешкоджає активному залученню іноземних інвестицій в Україну, є нерозвиненість національного фондового ринку. Згідно з одним дослідженням, український національний фондовий ринок є найменшим серед країн Європи та Східної Європи. Це ускладнює для компаній залучення додаткового капіталу для свого розвитку шляхом випуску акцій та облігацій. Крім того, інтерес іноземних інвесторів до українського фондового ринку невеликий через низьку ліквідність ринку та недостатню законодавчу базу. Щоб подолати цю проблему, Україні необхідно реформувати регулювання та стимули фондового ринку, вдосконалити законодавство та спростити доступ інвесторів до фондового ринку.

Україна має унікальні особливості, коли йдеться про іноземні інвестиції. По-перше, хоча прямі іноземні інвестиції надходять із понад 130 країн, більшість цих інвестицій надходить з обмеженої кількості країн. Це свідчить про низьку географічну різноманітність інвесторів, які інвестують в Україну. По-друге, іноземні інвестиції в Україні можна поділити на ті, що контролюються іноземними резидентами, і ті, що належать іноземним компаніям-резидентам України (раніше

український капітал часто виводився за кордон). Обсяг іноземних інвестицій з розвинених країн в Україну є незначним, тоді як обсяг інвестицій із закордонних секторів значно більший. По-перше, інвестиції за кордон не стимулюють розвиток української економіки і навіть не замінюють капітал у розвинених країнах, що більше відповідає структурно-географічній орієнтації інвесторів. Лише кілька країн є великими експортерами ПІІ в Україну, що свідчить про необхідність географічної диверсифікації. Україна особливо потребує інвестицій із розвинених країн у технології та виробництво з високою доданою вартістю, таких як Франція, Італія, Німеччина, США та Японія.

Дійсно, галузеві пріоритети ПІІ в Україні різноманітні. Інвестори готові інвестувати в будь-які галузі української економіки, але більшість з них обирають виробництво, оптову та роздрібну торгівлю, а також фінанси та нерухомість, які приносять низький ризик і швидкий прибуток. Проте іноземним інвесторам варто звернути увагу на якісні показники ефективності інвестицій та їх вплив на розвиток економіки України.

Інвестиції, залучені в Україну, спрямовані на прибуткові галузі, але не підвищують конкурентоспроможність України на світовому ринку. Переважання іноземних інвестицій у фінансовому секторі має як позитивні, так і негативні наслідки для України. З одного боку, вони допомагають забезпечити ліквідність фінансової системи. З іншого боку, така інвестиційна структура не сприяє повній інтеграції України в глобальний ланцюжок доданої вартості. Крім того, український експорт високотехнологічної продукції на світовий ринок залишається низьким.

Розвиток високотехнологічних галузей промисловості та наукових досліджень мають бути першочерговими для залучення іноземних інвестицій, оскільки вони розширюють експортний потенціал та підвищують конкурентоспроможність української продукції на світовому ринку. Це є ключовим фактором забезпечення сталого економічного зростання та конкурентоспроможності України в майбутньому. Іноземні інвестори зацікавлені в інноваційних галузях, які пропонують високий прибуток і забезпечують

стабільність інвестицій. Для залучення іноземних інвесторів у ці галузі необхідно розробити ефективні державні стимули та програми створення сприятливих умов для розвитку науково-дослідних інститутів, активної участі фахівців з відповідними знаннями та досвідом, підтримки створення стартапів та інновацій. Розвиток інфраструктури також необхідний для підвищення якості життя та роботи фахівців, які працюють у високотехнологічних галузях.

Але не варто забувати про існуючі зв'язки в традиційних секторах української економіки, які потребують інвестицій, таких як харчова та хімічна промисловість, металургія, машинобудування, виробництво будматеріалів та сільське господарство. Тільки за умови проведення економічних та адміністративних реформ, дерегуляції, боротьби з корупцією, вдосконалення законодавства та правоохоронної системи, а також активних зусиль із залучення іноземних інвесторів ця країна зможе стати привабливою.

З 2014 року було здійснено проект «Модернізація системи соціально підтримки України». Головною метою було посилити ефективність системи соціальної допомоги та соціальних послуг в Україні для малозабезпечених сімей, посилити управління наданням соціальної допомоги та соціальних послуг, сприяти розвитку різних форм соціальної допомоги та соціального обслуговування дітей-сиріт та дітей які перебувають під опікою батьків, діти-інваліди, а також діти-інваліди, які виховуються в інтернатних закладах. Проєкт знаходиться в розробці.

В рамках Проекту реалізовано послідовні заходи щодо технічного забезпечення (меблеве обладнання, та комп’ютерне обладнання) для місцевих органів влади для організації та виконання функцій на місцях Соціальний захист та захист прав дитини, що включає 6 етапів (рис. Б Додаток Б). 1153 населені пункти отримали комп’ютерну техніку (у 5 етапах реалізації) Сума 10 217 583,50 доларів США та меблі (у 6 етапів) отримали 1100 органів місцевого самоврядування протягом сума 2 568 996,84 доларів США. Під час воєнного стану перелік органів місцевого самоврядування, які забезпечують комп’ютерну техніку, до 5 і 6-й крок було переглянуто та оновлено. Місцеві органи влади виключені зі списку поставок комп’ютерне обладнання для 5-го та 6-го циклів необхідно включити в наступні

закупівлі, після закінчення воєнні дії (бойові дії) та/або звільнення з окупованих (блокованих) територій України. За результатами відрядження Світового банку, що проходило у лютому 2023 р., досягнуто домовленості про перенесення Пакети закупівель продуктів включають внутрішні конкурсні торги (NCT) і міжнародні конкурентні торги (ІКТ), в національну електронну систему закупівель Prozorro.

З цієї діаграми в Додатку В видно, що у структурі видатків у 2016-2017 роках найбільшу частку займають інвестиційні заходи з підтримки розвитку форм сімейного піклування (33%). Завдання щодо зміцнення інституцій та покращення управління інформацією – 26%, вдосконалення механізмів надання соціальної допомоги та соціальних послуг – 24%. позики. Згідно з угодою, для реалізації проектної діяльності необхідно підписати та забезпечити виконання контрактів на суму 99,25 млн доларів США. США. Аудитом встановлено, що у 2016-2017 роках реалізація заходів інвестиційної складової Проекту здійснювалася шляхом виконання 45 договорів. У рамках «Інвестиції для підтримки зміцнення інституційної спроможності з управління соціальною допомогою населенню» реалізовано 39 договорів на загальну суму 88,9 млн грн (з урахуванням витрат на роботи). Згідно з додатковою інформацією Мінсоцполітики, у період після завершення аудиту (у серпні 2018 року) ринком було скасовано розроблений та реалізований регіональний план реформування організацій громадянського суспільства в Одеській області через відсутність пропозицій від контрагентів; закупівлю на розробку та реалізацію регіонального плану реформування житлово-комунальних організацій Івано-Франківської області виключено з плану закупівель через незацікавленість облдержадміністрації; У зв’язку з проведенням закупівлі на розроблення та реалізацію регіонального плану реформування житлово-комунальних організацій Тернопільської та Закарпатської областей оцінюватимуться пропозиції. За даними Мінфіну, на кінець 2017 року за цією позикою було виплачено 2,35 млн доларів США відсотків. США та з урахуванням одноразової комісії за розміщення – 3,1 млн дол. США.

2.3 Роль МФО в забезпеченні відновлення економіки та сталого розвитку української держави

Інвестиційна діяльність міжнародних фінансових організацій в Україні є важливим чинником, що сприяє розвитку країни та підтримує економічне зростання. Провідні міжнародні інституції, включаючи Світовий банк, Міжнародний валютний фонд (МВФ) і Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР), відіграють ключову роль у наданні фінансової підтримки, технічної підтримки та консультацій для різних проектів і реформ.

Ці організації активно сприяють розвитку інфраструктури, енергетичних проектів, малого та середнього бізнесу, охорони здоров'я, освіти та інших галузей України. Ці організації допомагають покращити бізнес-середовище, зміцнити фінансовий сектор та впровадити економічні реформи. Інвестиційна діяльність цих організацій сприяє залученню іноземних інвестицій, створенню нових робочих місць, підвищенню рівня життя населення та зміцненню стабільності національної економіки.

З початком широкомасштабної війни в Україні важливу роль для України відіграла фінансова підтримка та інвестиційна діяльність міжнародних фінансових організацій. Зокрема, Світовий банк разом із міжнародними партнерами швидко мобілізує капітал, щоб український уряд продовжував надавати основні державні послуги українським громадянам, включаючи зарплати в лікарнях, пенсії для людей похилого віку та програми соціальних послуг для найбільш незахищених верств населення [39].

У березні 2022 року Світовий банк схвалив додаткове фінансування проекту МБРР "Economic Recovery Policy Loan" (ER DPL), у розробці якого бере участь НБУ. Позики та гарантії від Королівства Нідерландів і Королівства Швеції склали приблизно 490 мільйонів доларів, а допомога з боку Японії – 600 мільйонів доларів. Сполучені Штати мають намір фінансувати загальний фонд державного бюджету України. Крім того, безповоротну допомогу на суму понад 1,2 млрд доларів США

виділив Донорський трастовий фонд, створений Світовим банком. Програми допомоги, мобілізовані Світовим банком та його партнерами, мають загальну вартість понад 23 мільярди доларів США.

Надзвичайне фінансування для України в розмірі приблизно 18 мільярдів доларів надається в рамках проекту PEACE, який є основним інструментом кредитування Світового банку для України, що залучає інших міжнародних донорів для надання швидкої та адресної підтримки. У серпні 2022 року проект PEACE отримав 4,5 мільярда доларів фінансування. Станом на 30 вересня 2022 року в рамках PEACE було залучено додаткові 530 мільйонів доларів США через кредитні гарантії від Сполученого Королівства (500 мільйонів доларів) та Данії (30 мільйонів доларів). 20 грудня 2022 року Світовий банк оголосив про додаткове фінансування ($500 млн) за рахунок кредиту МБРР під гарантію Великобританії, що бере участь у проекті PEACE. У лютому 2023 року проект PEACE отримав додаткове фінансування від USAID у розмірі до $2,5 млрд. Підтримка з боку урядів-донорів продовжується. Світовий банк продовжує підтримувати зусилля України через Трастовий фонд допомоги, реконструкції та реформ в Україні (URTF), створений у жовтні 2022 року. Державні програми України, які фінансуються PEACE Support включають пенсії, соціальні дотації для малозабезпечених, житлово-комунальні послуги та підтримка бідних. дітей з інвалідністю, соціальної допомоги внутрішньо переміщеним особам, оплати медичних послуг лікарням і амбулаторіям, а також заробітної плати працівників ДСНС [40, 41].

Крім того, Міжнародна фінансова корпорація (IFC), дочірня компанія Світового банку, виділила $30 млн для інвестування в Україну через трастовий фонд загальною вартістю $200 млн. Інвестиційна компанія Horizon Capital стане першою інвестиційною компанією, яка інвестуватиме в Україну. Інвестиційна компанія Horizon Capital буде управляти фондом і інвестувати в швидкозростаючі технології та експортоорієнтовані компанії. Це перша інвестиція IFC в Україну з початку конфлікту, і очікується, що найближчим часом приєднаються інші потенційні інвестори, зокрема ЄБРР, DEG, SIFEM, FMO, Western NIS Enterprise Fund і Rockefeller Foundation[40, 42].

Україна є членом Міжнародного валютного фонду з 1992 року, відповідно до Закону України від 3 червня 1992 року № 2402-XI «Про членство України в Міжнародному валютному фонді», Національний банк реконструкції та розвитку Міжнародний банк реконструкції та розвитку, Інститут міжнародної фінансової групи, Міжнародна асоціація розвитку та Багатостороннє агентство гарантій інвестицій. Після збройного нападу Росії на Україну країна закликала МВФ надати екстрену фінансову підтримку в розмірі до 1,4 мільярда доларів США в рамках програми швидкого фінансування (RFI).). Програма RFI спрямована на вирішення нагальних потреб платіжного балансу, що виникають внаслідок кризи. Крім того, 30 вересня 2022 року Виконавча рада МВФ схвалила збільшення обсягу інструментів кризового фінансування. надати додаткову підтримку країнам із значним дефіцитом платіжного балансу, пов'язаним зі світовою продовольчою кризою, новий пакет (1,3 млрд доларів) отримав через систему RFI 7 жовтня 2022 року. Через управлінський рахунок, відкритий 8 квітня 2022 року, Україна отримала кредити та допомогу на суму близько $4,5 млрд від Канади, Італії, Німеччини, Бельгії та Нідерландів. Україна підтримує необхідність подальших реформ і планує започаткувати нову програму з МВФ – Enhanced Financing Facility, схвалену виконавчою радою МВФ 31 березня 2023 року. Програма розрахована на 4 роки і спрямована на вирішення проблем платіжного балансу, відновлення зовнішніх, фіскальна та боргова стабільність у середньостроковій перспективі та підтримка довгострокового зростання України на її шляху до післявоєнного відновлення та економічного успіху в членах ЄС. Програма реалізовуватиметься у два етапи:

1) Спочатку фінансова та макроекономічна стабільність підтримуватиметься в умовах війни та закладатиме основу для швидкого післявоєнного відновлення [43].

2) Другий крок: після закінчення війни будуть здійснені додаткові структурні реформи та реформи макроекономічної політики для відновлення зовнішньої стабільності в середньостроковій перспективі, підтримки реконструкції та сприяння швидкому довгостроковому зростанню [44].

Загальна вартість програми розширеного фінансування становить приблизно 15,6 мільярда доларів. 31 березня 2023 року Україна отримає перший транш за програмою у розмірі 2,7 млрд доларів, призначений для фінансування загального фонду державного бюджету України[40, 45].

Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР) у 2022 році інвестував в Україну 1,7 млрд євро та залучив додатково 200 млн євро через банки-партнери. Це означає прогрес у виконанні зобов'язання ЄБРР інвестувати 3 мільярди євро в Україну до кінця 2023 року за підтримки акціонерів і спонсорів, які поділяють ризики, пов'язані з інвестиціями ЄБРР. Після початку війни ЄБРР та його акціонери надали Україні швидку та рішучу фінансову підтримку. Зокрема, 1,7 млрд євро виділено на зміцнення реального сектору української економіки, включаючи інвестиції у такі важливі сектори, як інфраструктура, енергетика, продовольча безпека, торгівля та підтримка приватного сектору. Крім того, у 2022 році було мобілізовано 200 мільйонів євро від банків-партнерів і 1,4 мільярда євро від донорів, включаючи нефінансові гарантії, для підтримки України та інших країн, які найбільше постраждали від війни. У 2022 році Банк самостійно взяв на себе 60% ризиків, пов'язаних з інвестуванням в Україну, а одним із помітних досягнень 2022 року стала успішна мобілізація іноземного фінансування, зокрема 150 мільйонів євро у формі екстреної підтримки ліквідності Укрзалізниці. і Україна. . Укренерго". Ці кошти необхідні для підтримки залізничного руху та безперебійного електропостачання. Частково фінансування України надають Франція та Європейський Союз, а фінансування Укренерго – ЄС, Великобританія, США та Нідерланди. Крім того, Укренерго отримало додатковий кредит восени в розмірі 370 млн євро, в тому числі кредит від ЄБРР в розмірі 300 млн євро і грант від Нідерландів на 70 млн євро розбомбленій росіянами на інфраструктуру комунальних послуг. Щоб компенсувати втрати видобутку природного газу через військове вторгнення, ЄБРР виділив Нафтогазу фінансування на загальну суму близько 500 млн євро. Норвегія разом із США, Канадою, Німеччиною та Францією надала 190 мільйонів євро допомоги. Щодо торговельного фінансування, то у 2022 році ЄБРР надав Україні загалом 459 млн євро. Співпрацюючи з партнерськими

фінансовими установами, він підтримав продовольчу безпеку, надавши понад 280 мільйонів євро для фінансування ланцюгів постачання сільськогосподарської продукції та ще 170 мільйонів євро для посилення стійкості приватного сектору регіону, особливо малих і середніх підприємств.

Загалом у 2022 році ЄБРР зосереджений на наданні екстреної ліквідності для забезпечення безперебійного енергопостачання, опалення, залізничного сполучення, громадських заходів і комерційної діяльності. Наразі основна увага зосереджена на фінансуванні аварійно-відновлювальних робіт та відновлення інфраструктури. Президент Рено Бассо заявив про намір розширити участь ЄБРР у співпраці з місцевою владою, особливо в незаселених районах. Це вимагатиме нових фінансових інструментів, орієнтованих на гранти, а не на позики. Минулого року ЄБРР сподівався отримати додаткову підтримку від акціонерів і донорів у вигляді коштів і донорських гарантій для зниження ризиків інвестування в Україну. ЄБРР має намір зробити власний внесок у програму відновлення України, якщо дозволять обставини. Програма включає відновлення засобів до існування, робочих місць, бізнесу та критичної інфраструктури, сприяння належному управлінню та забезпечення доступу до послуг[40, 46].

Тому важливу роль у наданні фінансової підтримки Україні під час збройного конфлікту відіграли міжнародні фінансові установи, такі як Міжнародний валютний фонд та Європейський банк реконструкції та розвитку. Вони надають позики, гранти та технічну допомогу для підтримки стабільності фінансової системи та проведення економічних реформ. Фінансова підтримка міжнародних організацій допомагає Україні вирішити економічні проблеми, спричинені військовими діями. Ця інвестиція спрямована на розвиток інфраструктури, енергетики, сільського господарства та інших пріоритетних галузей, сприяючи створенню нових робочих місць та стимулюванню економічного зростання.

РОЗДІЛ 3
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ВЗАЄМОВІДНОСИН УКРАЇНИ З МІЖНАРОДНИМИ ФІНАНСОВИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ

3.1 Досвід співпраці з МФО в інвестиційних проєктах інших країн світу

На прийняття інвестиційних рішень впливає ціла низка факторів. Для інвесторів.

Для інвесторів найбільш важливими є три фактори:

1) Соціально-економічна політика країни щодо прямих інвестицій;

2) Заходи, що сприяють реалізації інвестиційного проекту;

3) Економічні чинники.

Відносна важливість різних факторів, що визначають суму прямих інвестицій, залежить від мотиву та типу інвестицій, потенційних галузей, розміру та стратегії інвестора.

Основою збалансованого розвитку економіки є ефективне функціонування інвестиційного процесу на високому рівні. Для забезпечення економічного зростання країни важливо налагодити процес оновлення основних фондів, розвитку інноваційних процесів, впровадження нових виробництв і модернізації існуючих виробництв.

Звичайно, внутрішні кошти компанії можуть бути використані для фінансування модернізації. Однак їхній обсяг дуже обмежений і недостатній для реалізації масштабних проєктів.

Тому розвиток банківського інвестиційного сектора, перспективного джерела фінансування, є важливим завданням. На жаль, наразі інструменти проектного фінансування непопулярні в українській економіці. Причинами цього є відсутність відкритої інформації про проєкти, що реалізуються, невелика кількість таких проєктів, прогалини в українському законодавстві, що не дають змоги банкам

брати участь у проєктному фінансуванні в принципі, а також необхідність підвищення якості управління вітчизняними підприємствами.

Безпрецедентні медичні, економічні та соціальні наслідки глобальної епідемії COVID-19 створили проблеми для інвестиційно-банківської галузі та посилили її здатність до прискореного руйнування. До них належать падіння цін на акції, брак ліквідності, зміни у фінансовому регулюванні, демократизація ринків, ціновий тиск, зростаюча вибагливість клієнтів, перехід на віддалену роботу та стрімкий розвиток технологій.

На цьому непростому тлі всі очікують, що інвестиційно-банківський сектор відокремиться від моделі повного обслуговування і розділиться на два типи брокерів: брокери, орієнтовані на залучення клієнтів, і брокери, орієнтовані на залучення потоків, у середньому офісі. Ці типи працюватимуть у взаємопов'язаній, дедалі глобальнішій (і потенційно віртуальній) екосистемі, що містить у собі співпрацю партнерів, які пропонують різні бек-офісні функції.

Консолідація галузі має створити для інвестиційних банків можливості для підвищення рентабельності. У майбутньому інвестиційним банкам доведеться позбуватися непрофільних активів і перебудовувати свої сервісні пропозиції на основі моделі пов'язаних потоків. Це означає переміщення потужностей і процесів між регіонами та партнерами по екосистемі для оптимізації використання фінансових технологій, даних і аналітики з метою створення диференційованих даних, розуміння і цінності. Інвестиційні банки стають організаціями, керованими даними та орієнтованими на подорож клієнта, переводячи функції середнього та бек-офісу в сферу ринкових послуг і фінансових технологій (fintech). Багаті масиви даних дадуть змогу банкам моделювати поведінку клієнтів і використовувати штучний інтелект, машинне навчання та опрацювання природної мови для прогнозування їхньої трансакційної активності та схильності до ризику.

Інвестиційні банки стануть гнучкими гравцями в складній екосистемі, яка реагує на поточні ринкові тенденції та зосереджується на диференціюючих факторах, таких як моделі ризику та клієнтський досвід. Нарешті, необхідно лише реалізувати деякі додаткові функції у внутрішній системі інвестиційного банку,

такі як управління ризиками, платежі, внутрішня та зовнішня обробка даних (наприклад, клієнтські та регуляторні звіти та бухгалтерські книги).

Однак доки залишаються значні перешкоди для входу, такі як вимоги до капіталу, регулятивний нагляд, ризики поведінки та довгострокові відносини з клієнтами, інвестиційні банки не побачать ринку. Їхній частці загрожують цифрові руйнівники або інші негалузеві конкуренти.

Однак, дивлячись на зміну ринкової динаміки, іноземні інвестиційні банки відмовляються від дорогої внутрішньої інфраструктури та переходять до моделі пов'язаного потоку, у якій зовнішні постачальники виконують як критичні, так і некритичні функції. У цих нових умовах здатність створювати та використовувати диференційовану інформацію на основі даних створить нову конкурентну перевагу для іноземних інвестиційних банків.

Майбутнє банківської справи сильно відрізнятиметься від того, що є сьогодні. Перед обличчям мінливих споживчих очікувань, нових технологій і нових бізнес-моделей іноземні банки повинні впроваджувати ці стратегії в Україні вже зараз, щоб забезпечити готовність українського суспільства до банківського обслуговування сьогодні.

Наступна сфера реалізації - інформація та комунікації. Основний профіль цього сектору - інвестиції у вітчизняні інтернет-проекти, криптовалюти та акції.

Наприклад, інвестування в онлайн-проекти передбачає створення нових ресурсів або купівлю вже існуючих. Такі інвестиції вимагають постійного контролю та уваги. Інвесторам варто продумати свою стратегію пошуку туристів, підписання контрактів із промоутерськими компаніями чи наймання кваліфікованого персоналу. Цей вид інвестування дозволяє інвесторам створювати ресурси з мінімальним капіталом і без запозичень, інвестувати відразу в кілька інтернет-проектів, створювати портфель і потім отримувати додатковий регулярний дохід від реклами і продажу посилань. Однак такі інвестиції вимагають постійної участі інвестора, і якщо проект не розвиватиметься, він не приверне аудиторії, а отже, і грошей. Страхування є перспективним механізмом розвитку

інвестицій в Україні, але цей сектор в країні розвинений недостатньо і потребує подальших досліджень.

Переїзд компанії з-за кордону в індустріальний парк є однією з найефективніших стратегій залучення інвестицій, оскільки це допомагає диверсифікувати ланцюг поставок і скоротити час запуску. Крім того, ще одним ефективним механізмом залучення інвестицій є угоди про розподіл продукції. Контракти про розподіл продукції делегують дослідження, розвідку та видобуток корисних копалин на певних підземних ділянках українським інвесторам в обмін на виплати у вигляді часток виробництва.

Державно-приватне партнерство (ДПП) є одним із механізмів залучення приватних інвестицій у державні проекти та розвиток інфраструктури в Україні. ДПП – це спільне партнерство між державним і приватним секторами, що дозволяє розподілити ризики та забезпечити ефективну реалізацію проекту. За ДПП держава надає землю, активи, інтелектуальну власність та інші ресурси, тоді як приватний сектор забезпечує фінансування, технічну підтримку та кваліфікацію, а також управління інвестиційними проектами. Через ДПП держава може залучати інвестиції в такі сектори, як транспорт. інфраструктура, енергетика, водопостачання та санітарія, безпека, охорона здоров'я та освіта.

Одним із прикладів успішного ДПП в Україні є реконструкція харківського аеропорту, заснована на співпраці між державою та приватними інвесторами. Уряд надав землю та інші ресурси, а приватний інвестор надав фінансову та технічну підтримку проекту. Основні шляхи активізації інвестиційної активності представлено у табл. Г Додатку Г. Підвищення інвестиційної активності є важливим завданням для розвитку української економіки та залучення іноземних інвестицій. Для цього необхідно створити законодавчу базу для сприяння інвестиціям, покращення умов ведення бізнесу та захисту інвесторів. Інші методи стимулювання інвестиційної діяльності в Україні подані в Додатку Д. Незважаючи на численні позитивні зрушення в розвитку інноваційного сектору України, країна стикається з низкою проблем, які заважають їй залучати активні інвестиції та створювати сприятливе інноваційне середовище. До таких проблем належать:

неадекватна розробка та реалізація інноваційної політики з урахуванням реальних потреб інвесторів та бізнесу; низький рівень освіти та некваліфікована робоча сила. Для залучення високотехнологічних компаній потрібні висококваліфіковані фахівці. Уряд має сприяти розвитку вищої освіти та професійно-технічного навчання. Крім того, необхідно розробити програми підвищення кваліфікації працівників та інвестувати в науково-технічний розвиток. Серйозною перешкодою для залучення інвестицій є нерозвиненість інфраструктури України, особливо транспортної, енергетичної та інформаційної. Інвестиції в розвиток інфраструктури необхідні для створення сприятливих умов для ведення бізнесу та залучення іноземних інвесторів. Більшість іноземних інвесторів побоюються корупції в Україні. Ця проблема потребує системного підходу. Потрібні конкретні заходи по боротьбі з корупцією, зокрема створення дієвих механізмів моніторингу діяльності державних службовців та запровадження електронного урядування. Багато українських компаній працюють неефективно, створюючи бар'єри для залучення інвестицій. Уряд має підтримувати ініціативи з модернізації та розвитку бізнесу, а також сприяти експорту та підвищенню конкурентоспроможності. В Україні відсутня ефективна система захисту прав інтелектуальної власності. Це створює негативну ситуацію для інноваційних компаній та їхніх інвесторів, які не можуть бути впевнені, що права на їхні розробки та технології будуть захищені. Уряд має вжити заходів для покращення ситуації та особливо сприяти розробці та застосуванню законів, що забезпечують захист прав інтелектуальної власності. Інноваційний бізнес в Україні часто важко управляти та розвивати через обмежені фінансові ресурси. Уряди мають розробити спеціальні програми та інструменти, а також забезпечити необхідні фінансові ресурси, щоб дати можливість стартапам та іншим інноваційним компаніям залучати інвестиції та розширювати свої потужності.

Співпраця з міжнародними фінансовими інституціями (МФО) є важливим фактором економічного розвитку багатьох країн, у тому числі й Польщі. Мікрофінансові організації надають фінансову підтримку, технічну допомогу та

консультаційні послуги для реалізації різноманітних інвестиційних проектів. Розглянемо польський досвід співпраці з мікрофінансовими установами.

Наприклад в Польщі Світовий банк підтримує різні сектори польської економіки, зокрема енергетику, охорону здоров'я та соціальний розвиток. Одним із проектів Світового банку в Польщі є фінансування програм енергоефективності та відновлюваних джерел енергії, щоб допомогти зменшити залежність від вуглеводнів [49]. ЄІБ інвестує в інфраструктурні проекти, розвиток транспорту, міську інфраструктуру та енергетику. ЄІБ фінансує модернізацію польської залізничної мережі, включаючи закупівлю нових поїздів та модернізацію інфраструктури [50]. ЄБРР підтримує проекти в секторах транспорту, енергетики, промисловості та міських послуг. ЄБРР профінансував будівництво вітрових електростанцій, сприяючи збільшенню частки відновлюваної енергії в Польщі. МВФ надає Польщі фінансові та консультаційні послуги, включаючи підтримку стабілізації та макроекономічну реформу. Під час кризи МВФ надав Польщі фінансову підтримку для стабілізації економіки та проведення реформ. Північний інвестиційний банк (Nordic Investment Bank, NIB) NIB фінансує проекти у сферах охорони довкілля, енергоефективності та інфраструктури. NIB надавав кредити для покращення систем водопостачання та очищення стічних вод у польських містах.

Співпраця з мікрофінансовими установами має також багато труднощів, таких як дотримання жорстких вимог і стандартів, забезпечення належного контролю за використанням коштів, а також бюрократичні складнощі. Проте переваги включають доступ до сучасних фінансових ресурсів, технологій і досвіду, які значно сприяють сталому економічному розвитку. Польща має великий досвід співпраці з міжнародними фінансовими інституціями, надаючи значну підтримку в реалізації інвестиційних проектів у різних галузях економіки. Ця співпраця сприяє економічному зростанню, розвитку інфраструктури та покращенню якості життя людей.

Отже, вирішення проблем, пов'язаних із зростанням інвестиційної активності, може принести дуже позитивні результати для України. Україна може отримати значні інвестиції в розвиток економіки, що призведе до створення нових

робочих місць, збільшення виробництва та зростання ВВП. Вирішення проблем в інноваційному середовищі допоможе вирішити проблему старіння інфраструктури, підвищити якість життя людей і створити конкурентоспроможну економіку. Крім того, вирішення цих проблем зробить Україну більш привабливою для іноземних інвесторів, які можуть надати необхідний капітал для реалізації різноманітних проектів та технологічної модернізації. Також, вирішення проблем інноваційного середовища також створює нові можливості для розвитку високотехнологічного сектору економіки, забезпечуючи розвиток стартапів та сприяючи залученню нових кваліфікованих спеціалістів. Тому вирішення питань щодо розвитку інвестиційної діяльності та інноваційного середовища може мати значний вплив на економічний розвиток та політичну стабільність України в майбутньому.

3.2. Проблеми та напрями співробітництва України з МФО в програмах інвестиційної підтримки

Національна економіка України відчуває дефіцит інвестиційних ресурсів, особливо в умовах євроінтеграції. Незважаючи на це, іноземні інвестори не наважуються вкладати кошти в економічний розвиток України. Однією з головних причин технологічного відставання українського виробництва є брак інвестицій. Підприємства не можуть модернізувати основні фонди та впроваджувати інновації через високий податковий тиск, відсутність ефективної підтримки реального виробництва та збитковість бізнесу. Низькі прибутки промислового сектора також погіршують ситуацію. Крім того, слабка економічна та правова система захисту інвесторів відлякує інвесторів чи інші країни від співпраці з Україною. Держава часто втручається в господарську діяльність компаній та розвиток земельного законодавства з метою зрівняти права вітчизняних та іноземних інвесторів. Суди затягуються з різних причин, а рішення часто не беруться до уваги. Постійні зміни

законодавства під впливом внутрішньополітичних змін часто спричиняють труднощі для бізнесу та сприяють розвитку бюрократії та корупції.

Україна має поставити довгострокові цілі щодо залучення іноземних інвестицій та сприяння економічному розвитку. Це підвищить репутацію України та зробить країну більш привабливою для інвесторів. Однак за останні роки Україна опустилася в більшості світових рейтингів. Експерти пов'язують це з неефективною державною політикою, розтратою державних коштів, неефективністю та непрозорістю судової системи та захисту прав власності. Крім того, на позицію України в міжнародних рейтингах негативно впливає зростання корупції в державній структурі: згідно з Індексом економічної свободи 2022, оцінка економічної свободи України становить 54, 1 бал (за максимальною шкалою 100 балів), ставить країну на 130 – що на 2,2 пункту нижче 56,2 пункту у 2021 році. Це зниження на 2 пункти.

2022 року Україна отримала 33 бали зі 100 за індексом сприйняття корупції Transparency International, посівши 116-те місце зі 180 країн. Це на один пункт вище, ніж 2021 року. Повільне поліпшення індексу пояснюється неадекватною боротьбою з корупцією в керівництві країни та низьким рівнем довіри до судової системи і прокуратури. У середині грудня 2022 року Dragon Capital, Європейська Бізнес Асоціація (EBA) та Центр економічної стратегії (CES) провели друге щорічне опитування іноземних інвесторів з метою визначення перешкод для інвестування в Україну та пріоритетних напрямків. для покращення інвестицій. клімат. За даними ЄБА, індекс інвестиційної привабливості України зріс до 2,48 балів за 5-бальною шкалою порівняно з 2,17 балів у першій половині 2022 року. Це незначне зниження порівняно з минулим роком (2,73 бала). Однак інвестиційне середовище загалом несприятливе.

Український уряд має звернути особливу увагу на чотири основні групи питань, які найбільше хвилюють бізнес-спільноту. По-перше, це питання корупції, і, на жаль, Україна не змогла зупинити це явище, і рівень корупції продовжує зростати. Крім того, не було досягнуто прогресу у створенні антикорупційних судів. Друга група проблем включає економічні фактори, такі як нестабільність

валюти, девальвація, інфляція та складні податкові процедури. Третя група проблем стосується затримок із впровадженням таких реформ, як судова реформа, реформа ринку праці, земельна реформа та модернізація інфраструктури. Четверта група питань стосується політичних факторів, таких як політична та законодавча нестабільність, політична нестабільність, «війни» між правоохоронними органами.

Уряд має зосередитися на двох основних пріоритетах, необхідних для покращення умов ведення бізнесу в Україні та підвищення її привабливості для іноземних інвесторів. Першочерговим завданням є ефективна боротьба з корупцією, включаючи притягнення до відповідальності корумпованих чиновників і суддів усіх рівнів. Крім того, необхідно забезпечити законність застосування закону. Другим пріоритетом є реформування та відновлення судової системи, а також своєчасна реалізація програм МВФ. Необхідно посилити боротьбу з корупцією та забезпечити правову стабільність, залучати іноземних експертів і фахівців до розроблення стратегій розвитку високотехнологічних і дослідницьких галузей, поліпшити інфраструктуру і забезпечити доступ до новітніх технологій, підвищити якість освіти та забезпечити розвиток науки і технологій в університетах і дослідницьких інститутах країни, створити спеціальні програми допомоги та фінансові механізми для підтримки інвестиційних проєктів, спростити процес реєстрації бізнесу та знизити адміністративні бар'єри для інвесторів, а також стимулювання державно-приватного партнерства для залучення приватного капіталу в державний сектор економіки.

Згідно з результатами дослідження, необхідно вжити заходів для покращення інвестиційного співробітництва між Україною та країнами ЄС, зокрема для відновлення довіри інвесторів до української економіки, впровадження нових правових стандартів для захисту інтересів інвесторів та захисту від корупції та шахрайства з боку чиновників. . Такі заходи створять більш привабливе середовище для іноземних інвесторів та сприятимуть розвитку української економіки. Аналіз показує, що в Україні низька ефективність використання основного капіталу та інвестиційних коштів, що зумовлено неефективною інвестиційною політикою. Одним із основних шляхів підвищення ефективності

виробництва, обміну досвідом та впровадження інновацій є співпраця з країнами ЄС та концентрація зусиль на розвитку національних економік.

Проблеми, які потребують вирішення, включають високий рівень тіньової економіки, високу інфляцію, неорганізовані фондові ринки, високий рівень монополії та націоналізації, граничні ціни та квоти, неадекватне законодавство та непослідовність, високий рівень неефективного регулювання та політичну нестабільність. Уряд за підтримки ЄС має вжити адміністративних та економічних заходів для вирішення цих проблем.

Розглянувши потенціал модернізації структур, які використовують країни ЄС, можна зробити висновок, що Україна також може використовувати ці механізми. Зокрема: диверсифікація економіки та лібералізація зовнішньої торгівлі, стабілізація макроекономіки, координація інвестиційної та структурної політики, визначення пріоритетних секторів економіки для залучення іноземних інвестицій Крім того, підтримка використання інвестиційного потенціалу транснаціональних корпорацій, запровадження венчурного капіталу для інвестування в перспективні нові проекти, а також тісно співпрацювати з міжнародними фінансовими установами. Для розвитку інвестиційного співробітництва між Україною та ЄС необхідно вживати відповідних заходів і зосереджуватись на реалізації спільних інвестиційних проектів, які сприятимуть переходу до інноваційної моделі інвестиційного співробітництва та підвищать рівень модернізації виробництва.

Останнім часом загальносвітовою тенденцією є скорочення кількості дослідно-конструкторських організацій в Україні. Це стає перешкодою для розвитку науково-технічного потенціалу та інноваційного розвитку України загалом. Зменшення кількості організацій пояснюється відсутністю державного фінансування, незацікавленістю компаній інвестувати в дослідження та розробки, а також еміграцією кваліфікованих кадрів за кордон. Водночас забезпечення ефективної діяльності науково-технічних організацій є одним із ключових завдань держави у сфері науково-технічного розвитку.

Інвестиційна співпраця з країнами ЄС може стати важливим фактором забезпечення доступу капіталу в Україні. Зокрема, така співпраця може сприяти залученню іноземних інвестицій на українські підприємства, стимулювати розвиток економіки країни та сприяти підвищенню рівня життя населення. Партнерство з країнами ЄС також може сприяти обміну технологіями та знаннями, що важливо для розвитку дослідницьких проектів в Україні; Залучення капіталу з країн ЄС може дати українським компаніям нові можливості для розвитку на зовнішніх ринках та збільшення експорту; Інвестиційна співпраця з країнами ЄС може стати важливим кроком на шляху економічного зростання та інтеграції України в європейський простір.

Крім того, створення міжнародної бази даних інвестиційного та високотехнологічного секторів забезпечить високу обізнаність громадськості та бізнесу в цих секторах. Інформаційна база дозволить вітчизняним і міжнародним агентствам стежити за розвитком подій, тенденціями та тенденціями, виявляти нові та незвичайні проекти. Це сприятиме ефективній побудові стратегії та оперативному плануванню для досягнення оптимальних результатів у секторах інвестицій та високих технологій. Однак основною проблемою в регулюванні інвестиційного співробітництва між Україною та ЄС є високий рівень корупції у владі. Поява сучасних технологій є ефективним рішенням цієї проблеми. Електронні простори допомагають уникнути прямого особистого контакту та покращують взаємодію між державними органами та структурами. Крім того, інформаційний простір допомагає відстежувати порушення та карати винних. Для зміцнення зовнішньоекономічних відносин України з ЄС уряд має вдосконалити систему державної підтримки експорту шляхом надання фінансових, податкових, страхових, маркетингових, інформаційних та консультаційних послуг для українських експортерів. Рада Міністрів України за ініціативи Міністерства економічного розвитку і торгівлі ухвалила рішення про створення експортно-кредитного агентства та затвердила його установчі документи в лютому 2018 року. Це важливий крок на шляху переходу від експорту сировини . сировини для експорту товарів і послуг з доданою вартістю, але це лише початок розробки

масштабної політики, спрямованої на підтримку українських виробників та забезпечення їх конкурентоспроможності. на світових ринках.

Наступні кроки щодо комплексного інституційного розвитку мають включати створення ефективної та справедливої правової бази та фінансового механізму, а також встановлення пільгових ставок оподаткування для пріоритетних товарів, таких як сільськогосподарська продукція. Крім того, необхідно створити інформаційно-допоміжну систему для надання інвесторам інформації та консультацій щодо внутрішньої ситуації в Україні та заохочення їх інвестувати в Україну. Розвиток інституційної основи співробітництва має здійснюватися не лише через міжурядові макроекономічні механізми, такі як Рада співробітництва та Комісія співробітництва, а й через галузеві органи, що забезпечують пряме співробітництво в окремих сферах економічної діяльності.

Одним із важливих кроків на шляху розвитку інвестиційного співробітництва між Україною та ЄС є приведення механізму оподаткування зовнішньоекономічної діяльності у відповідність до вимог та стандартів ЄС. Для досягнення цієї мети необхідно відмовитися від застарілих заходів боротьби з шахрайством з ПДВ та розробити нові прозорі та ефективні механізми розрахунку та відшкодування ПДВ, які відповідають стандартам ЄС.

Сьогодні інвестори активно вкладають кошти в розвиток сфери послуг, що свідчить про перспективність цього ринку. Сам ринок послуг може стати додатковим фактором розвитку української економіки в цілому. Зокрема, значний вплив на розвиток торгових та інвестиційних відносин з ЄС мають транспортні, інформаційні та консалтингові послуги.

Проте для забезпечення комплексного розвитку української економіки необхідно розробити комплексну політику, спрямовану на підтримку українських виробників та підвищення їх конкурентоспроможності на світовому ринку. Цього можна досягти шляхом розробки ефективних та справедливих механізмів фінансування, встановлення пільгових ставок оподаткування для пріоритетних категорій товарів, створення системи інформаційної підтримки інвесторів.

Після значного прогресу в залученні іноземних інвестицій Україна має зробити ще один важливий крок: припинити війну з Росією. Нестабільність, пов’язана з військовим конфліктом, негативно вплинула на інвестиційну політику України, що призвело до зменшення прямих іноземних інвестицій. Відновленню інвестицій заважають політичні проблеми та загрози безпеці. Крім того, значна частина довоєнних інвестицій надходила від іноземних компаній, російських чи українських – неясно. Війна призвела до людських і матеріальних втрат для інвестицій, скорочення внутрішнього попиту та труднощів із пропозицією.

Таким чином, для зміцнення співпраці між Україною та ЄС і збільшення прямих іноземних інвестицій в українську економіку необхідно проводити регулярні зустрічі з національними представниками ЄС на різних рівнях для конструктивного діалогу та вирішення питань, розвивати співпрацю з регіональними органами ЄС, такими як Європейський комітет регіонів, з метою підвищення взаєморозуміння та інвестиційного потенціалу, сприяти розробці та укладенню угоди про вільну торгівлю між Україною та ЄС. Також доцільним є розроблення та реалізація програм із залучення іноземних інвесторів в Україну, залучення до інвестиційного процесу ширшого кола суб'єктів, зокрема середніх підприємств, підвищення прозорості та відкритості економіки, покращення інфраструктури та послуг для іноземних інвесторів, розроблення та реалізація інвестиційних проєктів з використанням найсучасніших технологій та екологічно безпечних рішень, залучення міжнародних фінансових інститутів до фінансування українських проєктів, сприяння розвитку інноваційних технологій та дослідницької діяльності в Україні. Також необхідно забезпечити дотримання прав іноземних інвесторів і рівне ставлення до всіх учасників ринку, посилити захист прав інвесторів і гарантувати інвестиції в разі незаконного позбавлення або націоналізації. Для забезпечення довіри та захисту інвесторів необхідно створити ефективну систему захисту інвесторів і гарантувати їхні вкладення в разі незаконного позбавлення або націоналізації. Для залучення іноземних інвесторів і забезпечення конкурентоспроможності важливо підтримувати технологічний розвиток і впроваджувати новітні технології та інновації. Важливо створити

сприятливі умови для розвитку суспільного партнерства, щоб іноземні інвестори могли співпрацювати з українськими компаніями та НУО. Для збільшення іноземних інвестицій в Україну необхідно активно розвивати експортний потенціал і підтримувати експортні угоди з іншими країнами. Важливо поліпшити податкову систему і знизити податкові бар'єри для інвесторів, що призведе до зростання іноземних інвестицій.

Удосконалення інвестиційної політики на законодавчому рівні є важливим чинником економічного розвитку України та залучення прямих іноземних інвестицій. Досягнення цієї мети вимагає внесення змін до законодавства відповідно до міжнародних стандартів і чинних вимог інвесторів. Важливими аспектами є розширення секторів, де можуть реалізовуватися важливі інвестиційні проекти, суттєве зниження інвестиційних порогів, скорочення кількості нових робочих місць, удосконалення процедур укладення інвестиційних контрактів на інвестування та скорочення термінів розгляду. Крім того, пільгові ставки податку на нерухомість та плати за користування землею можуть принести інвесторам більше прибутку. Законодавчі зміни сприятимуть збільшенню обсягів іноземних інвестицій, підвищенню конкурентоспроможності української економіки та створенню нових робочих місць, сприяючи забезпеченню стабільного економічного зростання та розвитку України.

Сьогодні МФО справляють дедалі більший вплив на міжнародні економічні відносини України, оскільки вони організовують і контролюють значну частину глобальних інвестицій, регулюють купівлю та продаж іноземної валюти для фінансування імпорту та експорту. Така співпраця з національними економічними інституціями України надає можливості для зовнішнього фінансування, даючи змогу реалізовувати довгострокові інвестиційні проєкти, що покривають дефіцит платіжного балансу і бюджету та відповідають стратегічним напрямам економічного розвитку країни. Потреба України в підтримці МФІ подана в Додатку Є.

Зовнішнє фінансування може бути отримано з офіційних джерел, в основному від Міжнародного валютного фонду (МВФ). Насправді також

розглядається можливість отримання фінансування від таких країн, як США та Японія, але зазвичай воно надається на основі угоди з МВФ. По-друге, політика фінансової підтримки України МВФ спрямована на стабілізацію внутрішньої соціально-економічної ситуації: МВФ відіграє важливу роль у стабілізації міжнародного фінансового середовища в Україні, яке все ще відчуває негативні наслідки масштабу. фінансово-економічна криза 2020-2021 рр. Сучасне розуміння ролі мікрофінансових установ у розвитку національних економік охоплює ширше коло питань, ніж традиційне сприйняття мікрофінансових установ як відносно дешевого джерела фінансових ресурсів. Зокрема, посилення стабілізаційної функції національних фінансів та міжнародної банківської системи, а також позиції цих мікрофінансових установ як стратегічних інвесторів для таких економік, як наша держава[55].

Загалом, міжнародна технічна допомога та інвестиційні проєкти МФІ доповнюють один одного за своїми мандатами і цілями та сприяють проведенню інституційних реформ і структурної перебудови економіки, стимулюванню підприємництва та інших ринкових перетворень в Україні. Аналізуючи фінансування інвестиційних проєктів з боку МФІ в Україні, можна виділити кілька важливих тенденцій. Загальна вартість проєктів, що реалізуються МФО, склала 4,9 млрд євро і 3,1 млрд доларів США, з яких було освоєно 1,1 млрд євро і 0,8 млрд доларів США. У розрізі МФІ найбільшу кількість проєктів профінансував Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР) - 43,5%. Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР) фінансував 25,5 % проєктів, а Європейський інвестиційний банк (ЄІБ) - 12,24 %. Розмір вибірки значно більший для проєктів, у яких кінцевим бенефіціаром є державне підприємство. Найбільші проблеми виникають під час реалізації проєктів, де кінцевим бенефіціаром є муніципалітет/комунальне підприємство, а координатором - центральний адміністративний орган.

ЄБРР та ЄІБ є одними з найбільших міжнародних фінансових установ, що діють в Україні у сфері модернізації національної економіки. Слід зазначити, що співпраця з ЄБРР та ЄІБ є необхідною умовою для приєднання до більшості

мікрофінансових організацій і саме завдяки їхній підтримці Україна може вийти на світовий фінансовий ринок. Проаналізувавши досвід взаємодії України з ЄБРР та ЄІБ, слід зазначити, що на сьогодні спостерігається значний прогрес у розвитку співпраці між ними, про що свідчить аналіз стану реалізації ідеї проекту загальною вартістю 1,697 млн євро[56]. Крім того, нещодавно було завершено сім проектів вартістю 1 мільйон доларів США та 577 мільйонів доларів США. Після реєстрації вантажі планується пересилати до Сполучених Штатів протягом 20 місяців. Через критичну функціональність, яку приносить ця система, важливо знайти стратегічних партнерів для інвестицій [57, 58]. Будучи першою компанією з Польщі та Північної Ірландії, організатори активно розбудовують соціально-економічну інфраструктуру, яка поєднує фінанси Великобританії та України.

МБРР є не менш важливим стратегічним партнером України у формуванні сучасної ринкової економіки, здійсненні необхідних структурних реформ та модернізації державних фінансів [56]. Характерною рисою співпраці з Міжнародним банком реконструкції та розвитку є ключова роль механізму аналітичної та консультативної підтримки у підтримці реформ. Це визначає характер мети, на яку надається кредит. Проекти ЄБРР включають пріоритетні сектори, якщо кредитна програма ЄБРР фінансує окремі одноразові проекти у визначених рамках[59].

Зазначимо, що за останні два роки Україна зробила низку кроків, які сприяють покращенню відносин з Міжнародним банком реконструкції та розвитку. Серед них – початок переговорів щодо угоди про спрощення візового режиму та угоди про повторний в'їзд, відновлення діалогу з прав людини між Україною та ЄС, підписання угоди про співпрацю в рамках раннього попередження. механізми в енергетичному секторі Україна бере активну участь у Східному партнерстві.

Однак, незважаючи на це, все ще певні проблеми у формуванні економічного середовища, сприятливого для інвестиційної діяльності МФО, а саме: низька інституційна спроможність бенефіціарів; низька якість підготовки проектів; довготривалий відбір учасників проектів; різні вимоги до структурування і реалізації проектів у різних МФО; невідповідність мети проектів політиці

Міністерства фінансів України; низький попит на кредити в іноземній валюті та ін. [60] Вважаємо, що така ситуація спричинена насамперед незавершеним переходом нашої країни до ринкових відносин, що потребує оптимізації економічних, організаційних, фінансових тощо. Використовуйте потенціал та ефективність міжнародного фінансового та валютного співробітництва та досвід управління.

Наприклад, зрозуміло, що небажання МВФ надати нашій країні наступний раунд макрофінансової підтримки не є випадковістю. За останній рік Україна втратила багато позицій у світових рейтингах інвестиційної привабливості, зрівнявшись з такими країнами, як Алжир та Ірак.

На нашу думку, для вдосконалення механізму взаємодії України з мікрофінансовими організаціями та підвищення його ефективності необхідно оптимізувати механізми та інструменти управління державним боргом, забезпечуючи поступове скорочення; зміщення напряму залучення капіталу з підтримки поточного рівня споживання на перебудову структури та оновлення виробничого потенціалу національної економіки; здійснити трансформацію національного законодавства відповідно до стандартів міжнародного права та сприяти укладенню необхідних міжнародних угод з питань валютно-фінансових відносин; - раціоналізувати людські ресурси на міжнародному рівні; закласти основи конкурентного ринкового середовища; забезпечення стабільності та внутрішньої конвертованості національних валют тощо.

Можливо, розвиток електронного управління зможе покращити ситуацію. У цьому аспекті Україна зробила значний прогрес, адже в рейтингу країн, що впроваджують електронний уряд, порівняно з 2014 роком Україна піднялася на 25 позицій і наразі посідає 62/193 місце у світі. Очевидно, що Україна не може стояти осторонь прогресивного досвіду світової спільноти. І, незважаючи на наявність певних факторів, які безпосередньо впливають на темпи впровадження електронного урядування (наприклад, доступність Інтернету), у всіх випадках перехід до адміністративного формату електронного урядування є неминучим для України, оскільки, виходячи з міжнародного досвіду , забезпечує відкритість і прозорість у витрачанні коштів МФО.

ВИСНОВКИ

Інвестиції є важливим чинником економічного розвитку країни, передбачаючи довгострокові вкладення капіталу в різноманітні галузі, включаючи інфраструктуру, соціальні програми, захист навколишнього середовища, технічне переозброєння та розширення компаній.

Успішне інвестування передбачає створення ефективного портфеля, який забезпечує максимальний прибуток для інвестора. Сьогодні існує багато методів визначення привабливості інвестицій на ринку, наприклад, розрахунок певних коефіцієнтів. Він дозволяє створити рейтингову систему для оцінки інвестиційної привабливості компанії.

Важливо розуміти, що інвестиції є важливим інструментом розвитку економіки країни та забезпечення стабільності фінансової системи. Тому вивчення інвестиційної привабливості різних проектів і бізнесів стає надзвичайно важливим для досягнення успіху в сучасному бізнесі.

Україна розуміє, що інвестиційна діяльність має велике значення для соціально-економічного розвитку країни, і активно вибудовує стратегію залучення інвестицій через впровадження впливових законодавчих інструментів та інших змін, наприклад податкового законодавства. В Україні визначено основні елементи правового регулювання міжнародної інвестиційної діяльності, зокрема визначення іноземного інвестора, форми та види іноземного інвестування, масштаби інвестицій, участь у власності іноземних інвесторів, перелік заборонених предметів. але іноземці. інвестування, умови діяльності іноземних інвесторів, переваги та обмеження інвестування та інвестиційні гарантії.

Протягом останніх передвоєнних років Україна пережила інвестиційну кризу через брак інвестиційних ресурсів, необхідних для відновлення капіталу. За даними Національного банку України, з 2019 по 2021 рік обсяги іноземних інвестицій в економіку країни будуть спрямовані в такі розвинені галузі, як

промисловість і будівництво. Найбільші інвестиційні потоки з країн, що інвестують в Україну, надходять з Кіпру, Великої Британії, Нідерландів, Німеччини та Австрії.

Після початку повномасштабної війни іноземні інвестори зіткнулися зі знайомими проблемами та ризиками, такими як проблеми з судовою системою, високий рівень корупції та складні бюрократичні процедури ліцензування, що додає ризиків, пов'язаних з війною. війни. Можливість знищення майна, проблеми з матеріально-технічним забезпеченням та інфраструктурою та інші фактори ускладнили міжнародне інвестування. Для покращення внутрішнього інвестиційного середовища Уряд запровадив низку законодавчих заходів. Зокрема, з метою покращення інвестиційного середовища в Україні прийнято та внесено зміни до важливих законів щодо підтримки іноземного інвестування. Попередні нормативні акти, що обмежують доступ потенційних інвесторів до державної підтримки, були скориговані після оцінки масштабів руйнувань та потреб у постконфліктній відбудові. Законодавчі зміни передбачають нижчі «пороги участі» для отримання державної допомоги, як-от податкові пільги, а також швидкі та прозорі процедури отримання відгуків від міських органів. Важливою зміною є можливість брати участь у проектах не лише для компаній з материнською компанією, а й брати участь у нових проектах на основі механізмів співфінансування та лістингу міжнародних цінних паперів на біржах. Ці позитивні зміни спрямовані на розширення кола потенційних інвесторів і стануть сигналом для існуючих проектів, що влада готова прислухатися до їхніх пропозицій і швидко реагувати на їхні розумні очікування. Відповідно до вимог іноземних інвесторів були внесені зміни до інвестиційного законодавства.

Міжнародні фінансові установи, такі як Міжнародний валютний фонд, Європейський банк реконструкції та розвитку та інші, відіграли важливу роль у наданні фінансової підтримки Україні під час збройного конфлікту. Вони надають позики, гранти та технічну допомогу для підтримки стабільності фінансової системи та впровадження економічних реформ. Фінансова підтримка міжнародних організацій допомагає Україні справлятися з економічними викликами, спричиненими військовими діями. Інвестиційна діяльність спрямована на розвиток

інфраструктури, енергетики, сільського господарства та інших пріоритетних галузей, сприяючи створенню нових робочих місць та стимулюванню економічного зростання.

Україна активно розвиває інвестиційну діяльність у багатьох галузях економіки. Серед нових напрямків – інвестиційні банки, які допомагають залучати інвестиції в різні проекти, інформаційно-телекомунікаційні відділи, де інвестори активно вкладають кошти в розвиток інтернет-проектів у водному секторі, криптовалюта, акції тощо.

Для покращення інвестиційного клімату в Україні уряд має вжити конкретних і практичних кроків для покращення взаємодії з іноземними інвесторами. Це стосується таких сфер, як кредитна політика, фінансова та податкова політика, державне регулювання та контроль, а також організаційний та інформаційний сектор. Проблемами, які перешкоджають залученню іноземних інвесторів, є відсутність чіткої та стабільної законодавчої бази, неналежний захист прав інвесторів, а також ефективність боротьби з корупцією та антикорупційна діяльність. Проте шляхом удосконалення законодавства та інших аспектів державної політики можна значно підвищити привабливість України для іноземних інвесторів і сприяти розвитку вітчизняної економіки. Необхідність проведення реформ та підвищення ефективності управління в цих сферах стає важливим кроком у залученні інвестицій та створенні сприятливого інвестиційного середовища в Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Міжнародні організації: Навч. Посібник / За ред. Козака Ю.Г., Ковалевського В.В., Логвінової Н.С. - К.: Центр навчальної літератури, 2009. - 223с.

2. Борідько Н. Міжнародні фінансові організації та їх вплив на інвестиційний простір України / Борідько Н., Криворучко Н. [Електронний ресурс] – режим доступу: http://www.bdpu.org/scientific_published/conf021009/articles/Section_3/Boridko.pdf

3. Рибальченко К. О. Вдосконалення механізмів співпраці України зі Світовим банком. Економіка та підприємництво. 2020. Вип. 24. С. 91–99.

4. Міжнародні організації: навчальний посібник [Електронний ресурс] /укладачі: Т.В. Андросова, О.В. Кот, В.О. Козуб; вид. 2-ге, перероб. та доп. – Електрон. дані. – Х.: ХДУХТ, 2018. – 235с.

5. Скрипник О.М. Історія міжнародних організацій. Навчальний посібник. – Умань: ПП Жовтий О.О., 2011 – 226 с.

6. Kotina H. (2023) Fiscal stimuli to improve energy efficiency under the economic recovery policy: an empirical approach of Ukraine. A. Hryhorenko, H.Kotina, M.Stepura, H.Zavystovska. Polityka Energetyczna – Energy Policy Journal, 2023;26(3), pp. 5–26.

7. Юрій С.І. Логос теорії міжнародних фінансів // Фінанси України. – 2018. - №1. – С.5-11

8. Про захист іноземних інвестицій : Закон України від 05.10.1991 // Відомості Верховної Ради України – 1991 – №46 – Ст. 616.

9. Про державну підтримку інвестиційних проєктів зі значними інвестиціями : Закон України від 17.12.2020. № 1116-IX URL: https://www.rada.gov.ua/news/Novyny/201090.html

10. Про державне регулювання діяльності з організації та проведення азартних ігор : Закон України Із змінами, внесеними згідно із Законом № 2849-IX від 13.12.2022. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/768-20#Text

11. Про Службу безпеки України : Закон України від 25.03.1992 № 2229-XII. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 27. – Ст. 38.

12. Пересада А. А. Управління інвестиційним процесом : навч. посіб. / Пересада А. А. – Київ : Лібра, 2012. – 462 с.

13. Поєдинок В. В. Форми та засоби державного регулювання інвестиційної діяльності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http//www.nbuv.gov.ua.

14. Про режим іноземного інвестування : Закон України від 19.03.1996 № 93/96 // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 196. – Ст. 80.

15. Майорова Т. В. Інвестиційна діяльність : підручник. // Майорова Т. В. – Київ : «Центр учбової літератури», 2009. – 472 с.

16. Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. [Електронний ресурс]. – URL: https://me.gov.ua

17. *Kotina H.* (2024): Sustainability of local public finance and regional development: challenges and opportunities in times of crisis in Ukraine. H.Kotina, M.Stepura, D.Matviichuck, A.Maister. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики, Том 2(55), pp. 144–160. https://doi.org/10.55643/fcaptp.2.55.2024.4314

18. Шевчук В. Я., Рогожин П. С. Основи інвестиційної діяльності. – Київ : Генеза, 2018. – 266 с.

19. Комарова А.І. Регулювання інвестиційного розвитку України та міжнародний досвід. Правосуддя – гарант у сфері економічно-правових відносин. – 2013. – № 21 (1). – С. 147–151.

20. Zhyber, T.(2022) Medium-term budgetary planning during the war in Ukraine [Electronic resource]. *Business and Legislation : scientific analytical and practical journal / [board of ed.: Z. Nachkibia (chairman) et al.]*. Tbilisi, 2022. 15(2) (special edition). 43–50. Mode of access: https://ojs.b-k.ge/index.php/bk/article/view/759/726.

21. Мозговий О. М., Мусієць Т. В., Руденко-Сударєва Л. В. та ін. Міжнародні фінанси : підручник / за наук. ред. д.е.н., проф. О. М. Мозгового. Київ : КНЕУ, 2015. 515 с.

22. Мороз Н. В., Косик В. М. Фінансова допомога Україні від міжнародних партнерів у період війни. Проблеми сучасних трансформацій. Серія : економіка та управління. 2022. № 5. DOI: https://doi.org/10.54929/2786-5738-2022-5-08-01 (дата звернення: 31.05.2023).

23. Островська Н. С., Абделязіз Д. М. Особливості кредитної та інвестиційної політики міжнародних фінансових організацій. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління. 2021. № 1. С. 8–15.

24. *Buryachenko A., Geraymovych L.* International Experience with Urban Infrastructure Development Financing/*A. Buryachenko,L. Geraymovych //* International Economic Policy. – 2014. - № 1(20). – P. 101-124.

25. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: http://www.minfin.gov.ua (дата звернення: 29.05.2023).

26. Офіційний сайт Національного банку України. URL: http://www.bank.gov.ua (дата звернення: 29.05.2023).

27. Статистичний аналіз податкових надходжень до бюджетів усіх рівнів (регіональний аспект) http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/860/1/Boyko-dis.doc.PDF

28. Родіна О. Г., Данів Р. В. Взаємодія України з міжнародними валютно-фінансовими організаціями. Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. 2022. Вип. 18(1). С. 168–186.

29. Савченко М. В., Ковальова О. І., Козачишина А. С. Детермінанти цифровізації сфери міжнародних валютно-фінансових відносин. Економіка і організація управління. 2020. № 3(39). С. 155–166.

30. Самарічева Т. А. Сучасний стан заборгованості України за позиками одержаними від міжнародних фінансових організацій. Збірник тез XXVII щорічної звітної наукової конференції науково університету управління та права імені Леоніда Юзькова: Управлінські та правові засади забезпечення розвитку України як європейської держави (м. Хмельницький, 10 березня 2023 року). Хмельницький : Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2023. С. 127–128.

31. Сисоєнко І., Карлюка Д. Аналіз показників діяльності міжнародних фінансових організацій. Підприємництво та інновації. 2022. № 24. С. 23–27.

32. Сіденко С., Кульбіда М. Міжнародні фінансові організації у процесах економічної модернізації країн. Міжнародна економічна політика. 2020. № 1/2. С. 100–137.

33. Світовий інвестиційний звіт 2023 рік https://neuralwriter.com/uk/#progress=0

34. Управління активами інституційних інвесторів : Хрестоматія. / Укладачі: С. О. Бірюк, В. О. Ботте, Н. В. Дегтярьова [та ін.]. Упорядники : І. Р. Добровaн, Т. В. Колесникова, О. І. Топішко. – К.: ДУ «АРІФРУ», 2020. – 368 с.

35. Буряченко А.Є. Використання іноземного досвіду фінансування місцевої інфраструктури / А.Є. Буряченко // Вчені записки: Зб. наук. праць. Вип. 14. Ч. 1. – К.: КНЕУ, 2012. – С. 218-224.

36. Задоя А. О. Міжнародна інвестиційна діяльність : навч. посіб. / Задоя А. О. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. – 122 с.

37. Global manufacturing supply chains: the future [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.savills.com/impacts/market—trends/global_manufacturing_supply_chains_the_future.html

38. Проєкти МФО «Модернізація системи соціальної підтримки населення України. https://proifi.gov.ua/projects/227408004

39. Ринок фінансових послуг : навч. посіб. / Н. Р. Слав'юк, С. В. Глущенко. – Київ : НаУКМА, 2022. – 206 с.

40. Національний банк України : Офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/

41. Світовий банк в Україні : Офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.worldbank.org/uk/country/ukraine

42. Міжнародна фінансова корпорація (IFC). : Офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.ifc.org/wps/wcm/connect/corp_ext_content/ifc_external_corporate_site/home

43. Zhiber, T. V., & Solopenko, T. V. (2021). The institutional aspect of the use of target programs in macro-level budgeting. *Economic horizons*, 2 (17).58-73. https://doi.org/10.31499/2616-5236.2(17).2021.253023

44. Основні принципи і пріоритети макрофінансової стабілізації в контексті економічного розвитку держави Костянтин Валерійович Захожай, Константин Валерьевич Захожай, Олена Юріївна Жам, Елена Юрьевна Жам https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/31073/8_Zham.pdf?sequence=1

45. Міжнародний валютний фонд (IMF). : Офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.imf.org/en/Home

46. Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР). : Офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.ebrd.com/home

47. Щодо стану інвестиційних процесів в економіці України та шляхів їх активізації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://lb.ua/blog/bogdan_danylysyn/503439_shchodo_stanu_investitsiynih_protsesiv.html

48. Slavkova A.A., Shevchuk K. The role of taxation in the formation of individual investment strategies in the Ukrainian financial services market. Modern Science – Moderní věda. 2019. №1. С. 46-50.

49. Світовий банк у Польщі https://www.worldbank.org/en/country/poland

50. Європейський інвестиційний банк https://www.eib.org/en/index

51. Про внесення змін до Закону України «Про державну підтримку інвестиційних проєктів із значними інвестиціями в Україні» : проєкт Закону України від 19.10.2022 р. № 8138 – URL: https://ips.ligazakon.net/document/view/JI08258I?utm_source=biz.ligazakon.net&utm_medium=news&utm_content=bizpress02&_ga=2.3057392.1906835810.1678 179545—1586844501.1678179545

52. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо створення сприятливих умов для залучення масштабних інвестицій у промислове виробництво : проєкт Закону України № 5688 від 22.06.2021 – URL: https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=72318

53. Про внесення змін до Митного кодексу України щодо створення сприятливих умов для залучення масштабних інвестицій у промислове виробництво : проєкт Закону України №5689 від 22.06.2021 – URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=72319

54. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення механізму залучення приватних інвестицій з використанням механізму державно-приватного партнерства для пришвидшення відновлення зруйнованих війною об’єктів та будівництва нових об’єктів, пов’язаних з післявоєнною перебудовою економіки України : проєкт Закону Украіни №7508 від 01.07.2022 – URL: https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/39902

55. Сучасний стан і напрями підвищення результативності співробітництва України з міжнародними фінансовими організаціями / Д.Ю. Венцковський // Фінанси України. - 2021. - № 5. - С. 14-26.

56. Електронний ресурс: http://mtu.gov.ua/content/infrastrukturni_proekti_z_ebrr_ta_eib.html

57. Шатковська Г.О. Підготовка та реалізація проектів, що фінансуються Міжнародним банком реконструкції та розвитку // Наук.- теорет. конф. "Проблеми розвитку державних і місцевих фінансів", Київ (2021 р.).- К.: НДФІ, 2021. - С. 371-375.

58. Мар'янович Г.О. Основні напрямки співробітництва України з міжнародними фінансовими організаціями // Наук.-теорет. конф. "Проблеми розвитку фінансової системи України", Київ (2021 р.). - К.: НДФІ, 2021. - С. 193-197.

59. Міжнародні економічні відносини: Історія міжнар. екон. відносин: підручник для екон. вузів і фак./ А.С. Філіпенко, В.С. Будкін, О.В. Бутенко та ін. - К.: Либідь, 2021. - 190 с.

60. Бодров В. Трансформація економічних систем: роль міжнародних фінансових організацій // Вісник Української Академії державного управління при Президентові України. - 2021. - № 4. - С. 56-67.

ДОДАТОК А

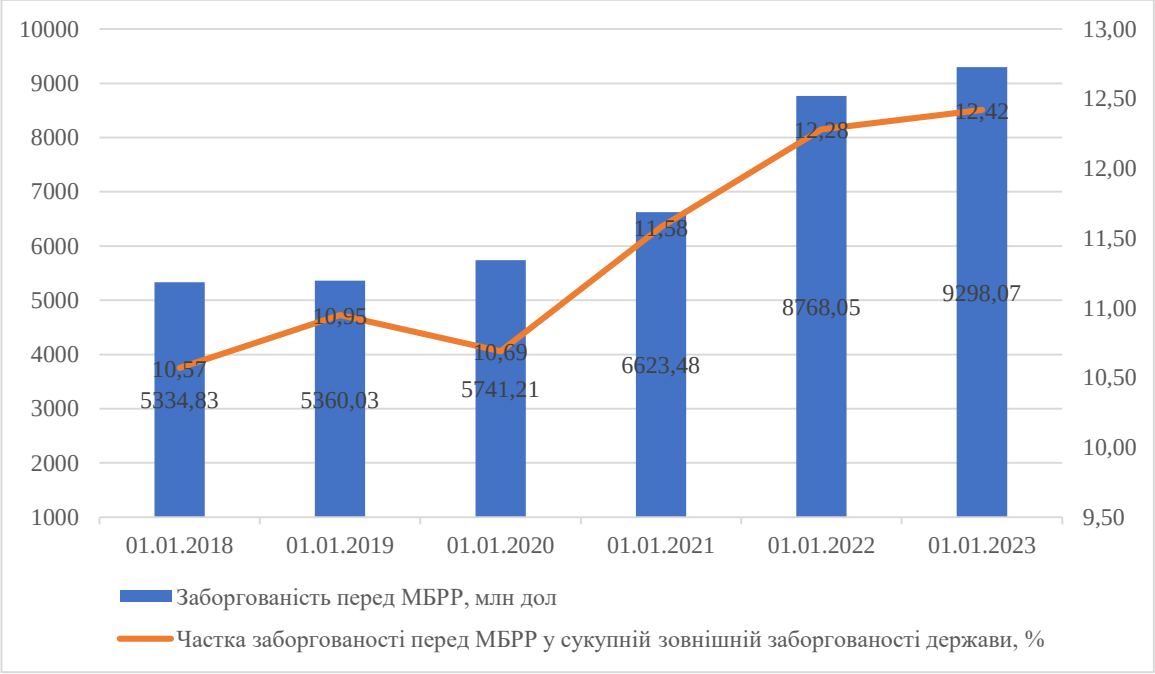

Рисунок А – Динаміка зовнішньої заборгованості за кредитами, отриманими від МБРР упродовж 2018-2023 років

Джерело: розроблено автором на основі [25]

ДОДАТОК Б

Економічні

- нестабільність макроекономічного середовища
- необгрунтованість напрямів розвитку економіки
- недосконала і заплутана система оподаткування; високі податки; постійна зміна умов оподаткування
- повільні темпи приватизації
- низький рівень розвитку вітчизняного фінансового ринку і його неефективне функціонування
- обмежені можливості використання інструментів фондового ринку
- високі темпи інфляції
- відсутність державних програм підтримки нових і приватизованих підприємств

Правові

- недосконаліть правової бази захисту інвестицій
- нестабільність законодавства, внесення невмотивованих змін і доповнень у правові акти, наявність суперечливих і неоднозначних правових положень
- недосконаліть правової бази, відсутність або недієздатність регуляторів, що стосуються окремих принципових з погляду інвестиційної діяльності положень
- відсутність права власності або довгострокової оренди земельної ділянки, де розміщується підприємство інвестора; неможливість продажу об'єктів приватизації разом із земельною ділянкою, на якій вони розміщені
- відсутність ефективного митного регулювання

Організаційні

- відсутність незалежного інформаційного забезпечення потенційних інвесторів про економічний та інвестиційний потенціал України, її регіонів
- нерозвиненість ринкової інфраструктури
- невідповідність використаних в Україні систем обліку і контролю (статистики, бухгалтерського обліку, змісту окремих категорій і термінів, методик розрахунку) тим, що існують на заході
- нецільове використання коштів, наданих українським партнерам іноземними інвесторами

Соціалогічно-психологічні

- недисциплінованість і необов'язковість партнерів у бізнесі з української сторони
- корумпованість і бюрократизм у вирішені питань бізнесу
- інертність і низька підприємницька активність населення
- неготовність більшостіукраїнських бізнесменів співробітнічати з іноземними партнерами, що виявляється насамперед у невиконанні ними договірних зобов'язань, які стосуються своєчасності взаєморозрахунків

Рисунок Б – Класифікація проблем, які мають негативний влив на інвестиційний клімат України

Джерело: розроблено автором на основі [36]

ДОДАТОК В

Рисунок В – Використання коштів позики за напрямами Проекту

Джерело: розроблено автором на основі [38]

ДОДАТОК Г

Таблиця Г – Шляхи активізації інвестиційної активності

Критерії	Заходи
У зміцненні потенціалу державних інститутів і верховенства закону	Продовжити інституційні реформи, спрямовані на посилення захисту інвесторів, удосконалення антимонопольного законодавства та зміцнення інституційного потенціалу АМКУ; Реалізувати судову та антикорупційну реформи; Створення податкового середовища, сприятливого для залучення коштів (стимулювання амортизації основних засобів, зниження податкового тиску на нерозподілений прибуток); Регулювання податкових лазівок і боротьба з ухиленням від сплати податків (скорочення тіньової економіки); Створення механізмів державної підтримки експорту (спеціальні схеми рефінансування, розвиток ЕКА) Упорядкування та приватизація корпоративного управління державних підприємств; Розвиток електронної інфраструктури та зближення цифрових стандартів з ЄС; Дерегулювання підприємницької діяльності та скорочення кількості ліцензуючих і регулюючих органів; Активне виведення вітчизняної продукції на експортні ринки з використанням потенціалу дипломатів і торгово-економічних місій.
Розширення внутрішнього ринку	Щоб залучити більше інвестицій, необхідно розширити внутрішній ринок. Одним із способів досягнення цієї мети є підтримка МСП, які створюють робочі місця і є основним джерелом інновацій. Для цього необхідно запровадити податкові пільги та інші заходи підтримки, щоб допомогти МСП збільшити виробництво і розвинути свій бізнес. Також важливо створити сприятливі умови для інвесторів, які бажають вкладати кошти в українську економіку. Цього можна досягти шляхом спрощення бюрократичних процедур і зниження податкових та митних бар'єрів. Також важливо забезпечити якість правової системи, що дасть змогу інвесторам відчувати, що їхні інтереси захищені, і знизить ризики інвестування. Також необхідно відновити довіру до фінансової системи країни і забезпечити грошову стабільність. Цього можна досягти шляхом проведення ефективної грошово-кредитної політики, контролю інфляції та управління зовнішнім боргом.
Розширення зовнішнього ринку	Розвивати міжнародне співробітництво: укладати угоди з іншими країнами для зниження тарифних бар'єрів і створення сприятливих умов для інвесторів; Продовження європейської інтеграції: вступ до ЄС і використання можливостей, які він пропонує, як-от спільний ринок і фінансова та технічна допомога; Підвищення привабливості внутрішнього інвестиційного середовища: створення сприятливих умов для інвесторів, зокрема спрощення інвестиційних процедур, зниження податкових; Розвиток експортного потенціалу: підтримка українських компаній в експорті їхньої продукції, просування її на зовнішні ринки та розвиток нових напрямів експорту; Сприяння входженню українських компаній у міжнародні ланцюжки поставок: підтримка входження українських компаній у міжнародні ланцюжки поставок, розвиток співробітництва з міжнародними компаніями та підтримка їхньої діяльності в Україні.
Удосконалення банківської системи	Створення та забезпечення доступності довгострокових ресурсів в економіці; Створити програми рефінансування банків для стимулювання кредитування реального сектору економіки, особливо мікро-, малих і середніх підприємств; Удосконалити державні програми субсидування відсоткових ставок за банківськими кредитами, такі як "Доступні кредити 5-7-9%" та житлове будівництво; Підвищити доступність фінансових послуг для українських експортерів і розвивати доступні банківські послуги; Створити інфраструктуру для ефективного управління невиробничими активами в банківській системі; Дерегулювати банківський сектор, особливо малі банки, щоб зробити українську банківську систему більш привабливою для інвесторів.

Джерело: розроблено автором на основі [47, 48]

ДОДАТОК Д

- Удосконалити законодавчу базу інвестиційного клімату, в тому числі шляхом внесення змін до законів про державні субсидії на інвестиції, податкового та митного законодавства.
- Створити сприятливі умови для інвесторів шляхом удосконалення процедур оформлення ліцензій на реалізацію інвестиційних проектів, спрощення митних процедур та забезпечення прав інвесторів.
- Розвиток інфраструктури, включаючи будівництво нових автомагістралей і залізниць, аеропортів, технопарків та інших об'єктів.
- Розвивати сектори економіки з високим інвестиційним потенціалом, особливо високотехнологічні галузі, забезпечуючи стабільність і нарощуючи економічний потенціал країни.
- Підтримувати розвиток малих і середніх підприємств (МСП), які створюють нові робочі місця та є важливим фактором розвитку економіки.
- Удосконалити механізми взаємодії громадських організацій та інвесторів Для успішної реалізації інвестиційних проектів необхідно створити ефективні механізми взаємодії громадських організацій та інвесторів. Важливо забезпечити прозорість, спростити процедури ліцензування, а також створити сприятливі умови для інвестиційної діяльності. Наприклад, запровадження електронної системи подачі документів на отримання дозволу та єдиної точки контакту для інвесторів може скоротити паперову роботу та час, необхідний для отримання необхідних документів.
- Підвищення рівня фінансової підтримки інвесторів Щоб зробити Україну більш привабливою для інвесторів, необхідно підвищити рівень державної фінансової підтримки. Цього можна досягти шляхом зниження податкового навантаження на інвестиційні проекти, надання податкових пільг і податкових пільг. Крім того, можливе отримання фінансової підтримки від міжнародних організацій та розвинених країн через спеціальні угоди та проекти.
- Розвивати інфраструктуру, щоб зробити країну більш привабливою для інвесторів. Транспортна та енергетична інфраструктура має розвиватися на належному рівні.

Рисунок Д – Методи стимулювання інвестиційної діяльності в Україні

Джерело: розроблено автором на основі [47]

ДОДАТОК Є

Таблиця Є – Потреба України в підтримці МФІ

Законопроект	Дата	Мета	Очікувані результати
№8138	19.10.2022	Забезпечити прозорість та ефективність використання державних коштів для підтримки інвестиційних проектів, визначити критерії відбору проектів, які мають право на державну підтримку.	Створення сприятливого інвестиційного середовища, залучення додаткових інвестицій, підтримка розвитку інфраструктури та економіки.
№5688	21.06.2021	Створити сприятливі умови для залучення великих інвестицій у промислове виробництво шляхом вдосконалення податкового та митного законодавства.	Зниження податкового навантаження на інвесторів, стимулювання інвестиційної діяльності, залучення нових інвестицій.
№5689	22.06.2021	Додатковий захист інвесторів від ризиків, більш прозорі процедури інвестування.	Залучення масштабних інвестицій в українську економіку, створення нових робочих місць.
№7508	15.03.2023	Уніфікувати дозвільні процедури будівництва та експлуатації об'єктів, що фінансуються приватними інвесторами, спростити процедури землеустрою, провести інвестиційні аукціони, удосконалити механізми співфінансування проектів між державою та інвесторами, надати пільги та державну допомогу для залучення інвестицій.	Покращення інвестиційного клімату в Україні, створення привабливих умов для приватних інвесторів, збільшення кількості інвестиційних проектів в країні.

Джерело: розроблено автором на основі [51, 52, 53, 54]